

STRIPWEEKBLAD

POOP

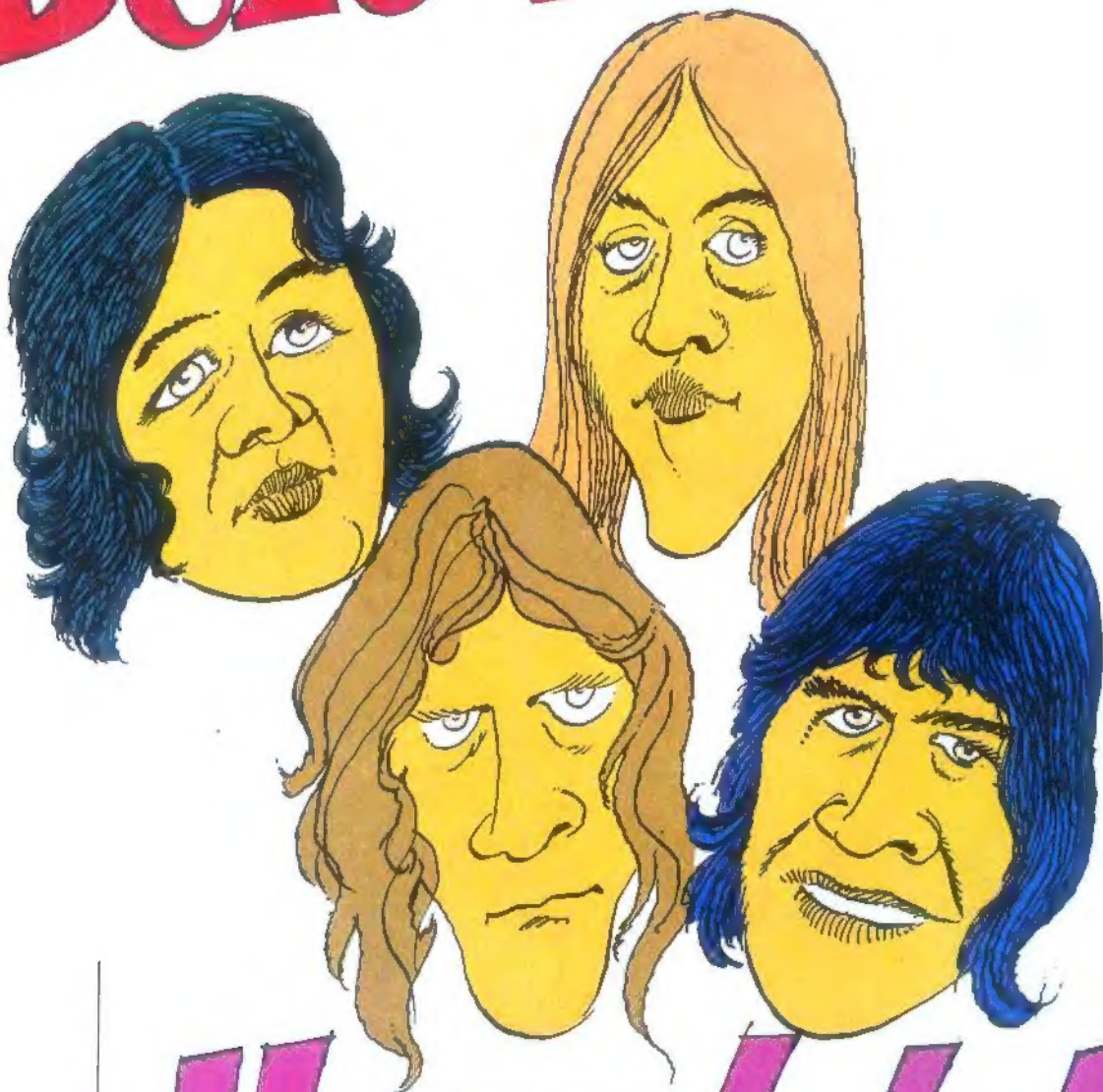
nr.1* 26 dec 1970 - 1 jan 1971
prijs 60 cent

Een nieuw
verhaal van
**MICHEL
VAILLANT**

Deze week

Humble Pie

HOOFDREDACTEUR:

Hetty Hagebeuk

REDACTIE:

Jan van Gelderen

Myrian Glanotten

Karel Kersten

Teus Verwey

Jan de Rooij

Rita Homan

Maarten Boom

Marianne de Kruyff

Marijke Scholten

Hans Keeris

is een uitgave van
**DE GEILLUSTREERDE
PERS N.V.**
Stadhouderskade 85
Amsterdam.
Postbus 497.

INHOUD

Strips

Asterix en de intrigant	
Erwin, De geweldenaar	
Dan Teal en het maanvirus	
Michel Vaillant, De ridders van Königsfeld	
Bandoneón, De held van de pampa	
Prins Valiant, Valstrik voor Valiant	
Olivier Blunder	
Peanuts	
Rob Pailand, De hel van Suong-Bay	
Ridder Roodhart, De strijd in de Hooglanden	
Blueberry, Het ijzeren paard	
Ambrosius en de heksen	
Lucky Luke, het Escorte	

Informatie

4	Luchtvaart '71	12
6	Pepplaat De Maya's	24
8	Interview Jacques Hogenwoning	27
10	Humble Pie	30
14	Satire	
18	Pepspotter Verkopers door Willy Lahmann	26
20	PEPteam in de Pruikentijd	44
23	Kort verhaal	
32	Een balspel met gevolgen door Quint	28
36	Toetje	
38	Puzzelen met Asterix	22
42		
46		

Post voor **PEP**

Postbus 497,
Amsterdam

Ajax

Pep is een reusachtig blad, maar toch moet er iets van mijn hart en wel dat Feyenoord in uw blad wordt achtergesteld: sinds één januari tot tien oktober zijn er twee interviews van Ajacieden algemeen en één van een Feyenoorder, twee artikelen over Ajax tegen één over Feyenoord en dan nog twee uithalers van Ajax en geen een van Feyenoord. Pep mag best wat onpartijdiger zijn!

Erik van Dort, Soest

Feyenoord spreekt toch voor zichzelf!

Stickers

Complimenten voor Pep! Pep is momenteel de koploper van de jeugdbladen. Maar, heeft u er wel eens aan gedacht Pepstickers te (laten) vervaardigen? Zoniet dan dacht ik: laat de Pep-abonnees met eigen ontwerpen komen die door een jury beoordeeld worden.

P. Bruggeling, Den Haag

We hebben indertijd duizenden stickers uitgedeeld, maar ze zijn op.

V-motor

Mijne heren, hierbij moet ik u wijzen op een grote fout, gemaakt in de reportage over de Lancia 1,3 S (Pep 44). U schrijft namelijk dat de auto uitgerust is met een V-motor. Dit is fout, want het is namelijk een lijnmotor onder een hoek van ongeveer 30° verdraaid.

Joop Willebrands, Bergen

Is een V-motor met een ingesloten hoek van 12 graden 35 minuten.

Topsnelheid

Vol aandacht heb ik uw artikel over de Lancia Fulvia 1,3 S gelezen. De topsnelheid van deze wagen is erg hoog, maar niet het hoogste. De Honda 99 brengt het tot 185 met een 1298 cc motor en levert 115 SAE-pk. U verwacht natuurlijk dat hij zuipt als een jeep maar dat valt mee; slechts 5,5 liter op de 100 km. Verder niets aan te merken. Ga zo door!

Mark Hegge, Dubbeldam

Klopt! Maar... het benzineverbruik ligt veel hoger: 10,5 liter per 100 kilometer. De Honda levert zijn maximale vermogen dan ook bij 7500 toeren per minuut, de Lancia al bij 6000.

Billy the Kid

Allereerst mijn waardering over uw blad! Als wij hem hier toegestuurd krijgen, lezen alle Nederlanders van El Paso (25) hem. Maar wat ik u wilde schrijven: Billy the Kid uit Lucky Luke leeft nog steeds voort in zijn geboortestreek. Ik denk dan aan plaatsen als Silver City waar hij zijn eerste moord pleegde, en Lincoln, waar hij de Lincoln County War leidde. Uit het Court House in Lincoln heeft hij zijn laatste „escape” gemaakt. En dit wordt nog elk jaar herdacht met een groot feest.

H. Vonk, El Paso, Texas

Thanks.

Toenga

Dit is de eerste keer dat ik u een brief schrijf. Ik vind u blad erg fijn om te lezen en ik wil u vragen of u alstublieft Toenga er weer in wilt zetten. Heeft u ook plaatjes van paarden, daar houden mijn zus en ik zo van!

Eric van Daal, Hulsberg

Binnenkort nieuws van het Toenga-front.

Rob

Ik moet u danken voor de strip van Rob Palland ik hoop dat er al gauw weer één komt. Luc Oriënt moet er uit! Ook bedankt voor de interviews

en de platen van Shocking Blue en Ekseption, alleen jammer dat die plaat van Ekseption oud is. Want Dennis Wilbreath en Michel van Dijk zijn al een tijdje weg. Toenga moet er ook weer in. Pep wordt nog steeds beter!

Maarten Honcoop, Zetten

Nou, bedankt, hoor.

Smoke Eaters

Bedankt voor de Luke-kaart. Ik ben het eens met Roland Krieff (Pep 43 over ijshockey), maar dan zou ik wel een uithaler van de Smoke Eaters willen hebben. De beste spelers van deze fantastische club zijn: Doug Scott, Richard la Blanch, Victor Golem en Jerry Voss. Ik hoop dat dit kan.

Peter Eckhardt, Maastricht

Als ze nog eventjes beter worden.

Kruiswoord

Ik heb uw uitstekende blad ongeveer negen maanden. Ik ben van mening dat u op de bladzijde „puzzelen” ook kruiswoordpuzzels moet plaatsen. M'n broer en ik houden er nogal van. Ik hoop dat u deze tip van mij zult opvolgen! En ook dat Blook terug komt.

E. Staal, Heerewarden

Binnenkort inderdaad kruiswoordpuzzels, maar dan op z'n Peps.

volgende week

CONTINENTAL UPTIGHT BAND JAN JANSSEN **MORGAN**

PEP. Uitgave van De Geïllustreerde Pers N.V., Stadhouderskade 85, Amsterdam, Postbus 497. Abonnementenprijs voor Nederland 50 cent per week of f 6,50 per 13 nummers; voor buitenland worden prijzen en condities op aanvraag gaarne verstrekt. Losse nummers 60 cent. Telefoonnummer voor vragen en mededelingen van abonnees: 020-729785. Girobetaling: Indien u het blad per post onder adresband ontvangt, op postgirorekening 330021 van Pep, Amsterdam, bij voorkeur door middel van de stortings/overschrijvingskaart die u wordt toegezonden. Adresverandering drie weken tevoren opgeven met vermelding van het oude en nieuwe adres en wijze van ontvangst (post of wederverkoop) aan Pep, afd. abonnementen, postbus 497, A'dam. **Attentie:** zonder schriftelijke toestemming van de uitgever is het verboden dit blad op te nemen in of ter beschikking te stellen van een leesportefeuille. **Agence for Canada:** Dutch Magazine and Book Import Cy., Whitby.

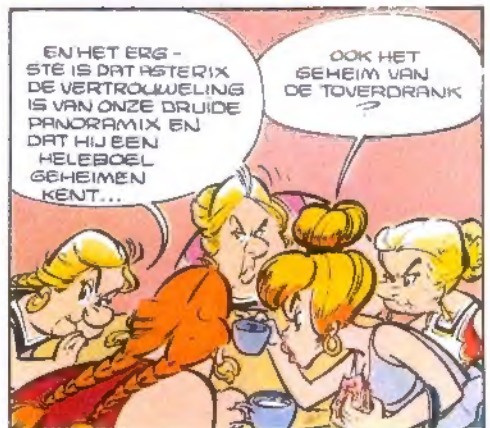

Asterix

TEKST: GOSCINNY
TEKENINGEN: ZDERZO
VERTALING: MYRIAN GIANOTTEN

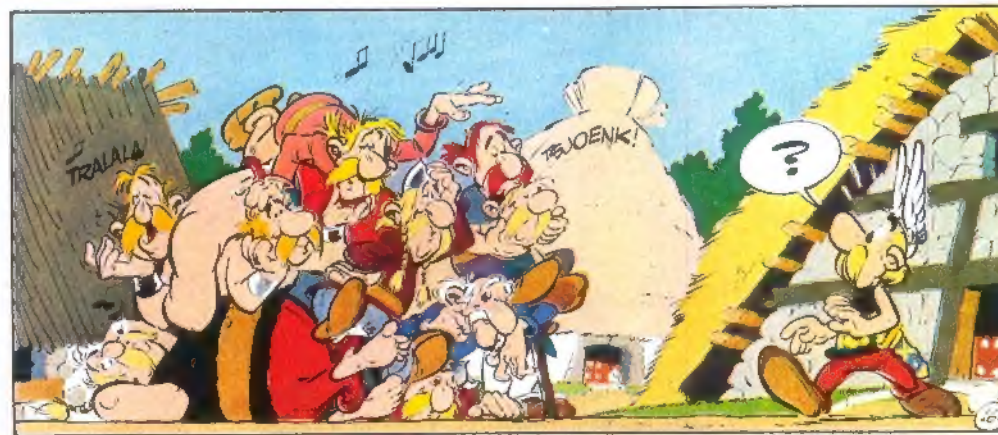
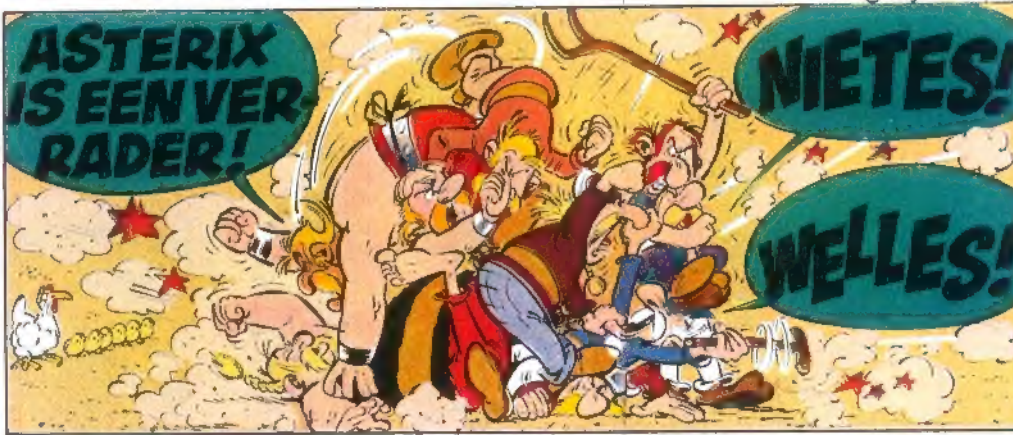
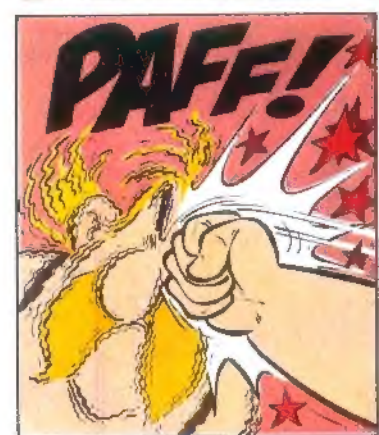
en

DE INTRIGANT

Cassius Catastrofus heeft zelfs ruzie veroorzaakt tussen Asterix en Obelix, maar dat wordt weer bijgelegd. Bellefleur intussen...

WORDT VERVOLGD.

Erwin

DOOR:
HANS G.
KRESSE

DE

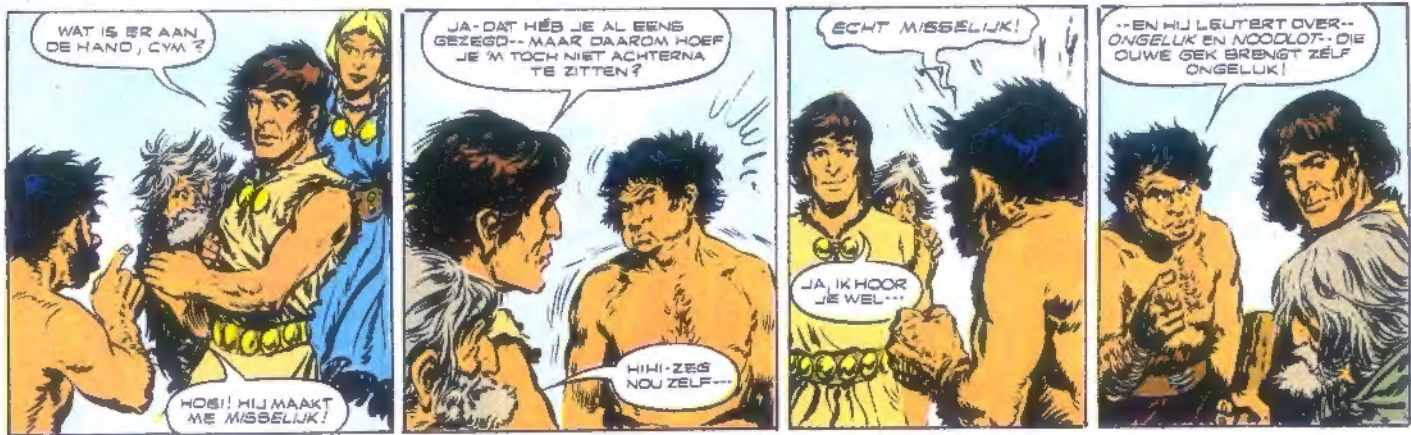
LEES-- DE VRIJBUITER

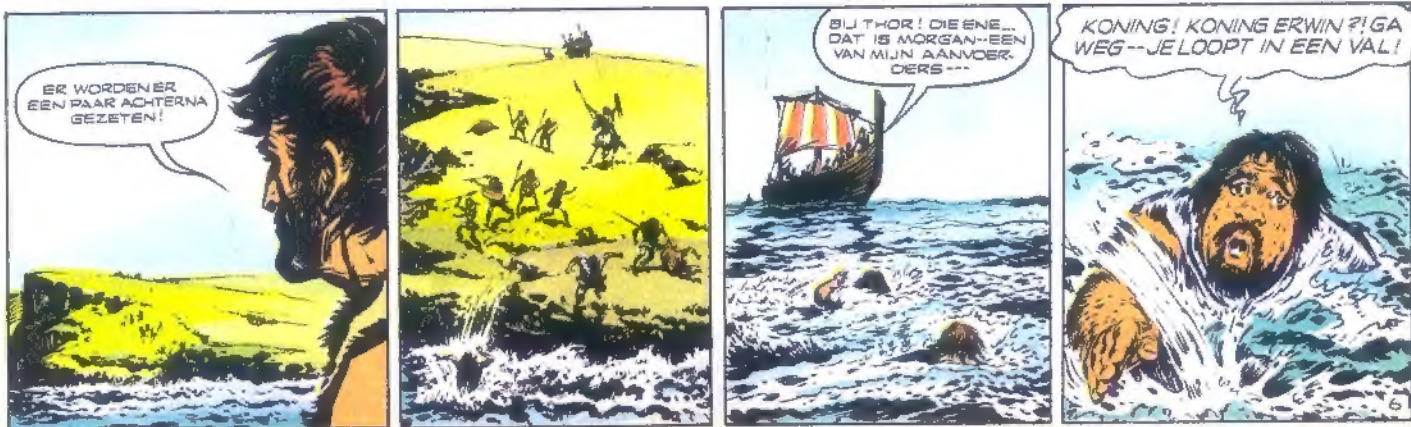

GEWELDENAAR

De Saksers en de Picten hebben één gemeenschappelijke vijand: Erwin, de koning der Gotodin! Samen nemen ze het tegen hem op.

© 1970 WMS GEBROEDERS

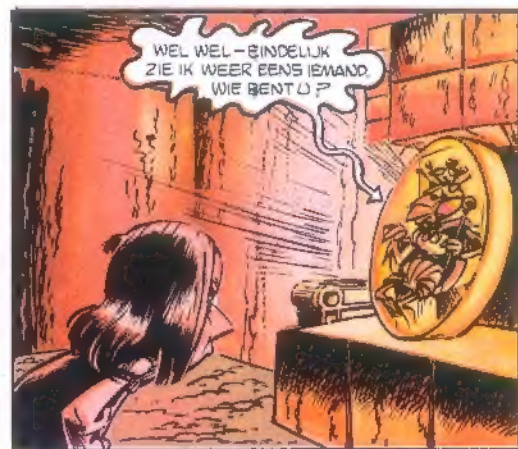

DAN TEAL

TEKENINGEN:
JOHNN BAKKER

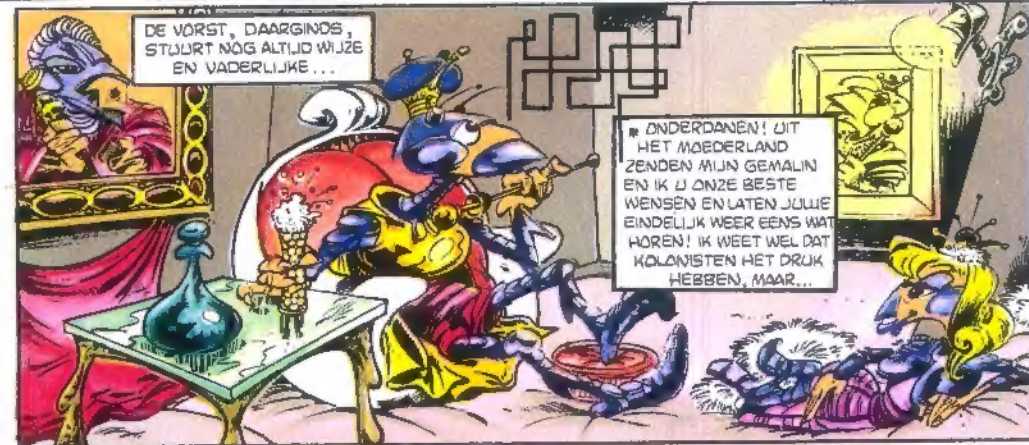
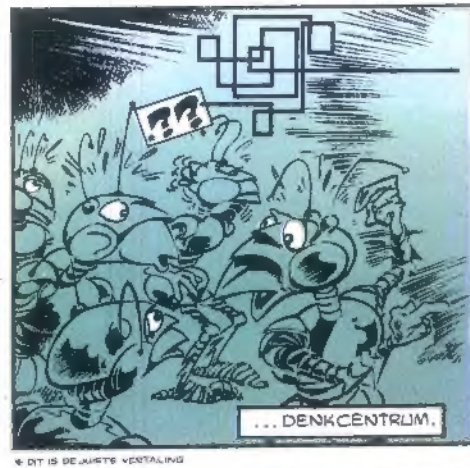
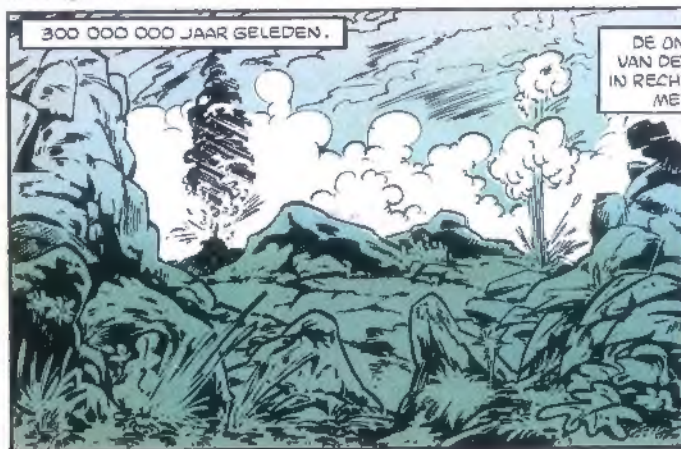
SCENARIO:
GEO STAAD

en HET MAANVIRUS

Na het door Zijne Majesteit Tumbo VIII aangeboden diner worden Dan Teal en Vergielje door het gebied van de Mwezi rondgeleid...

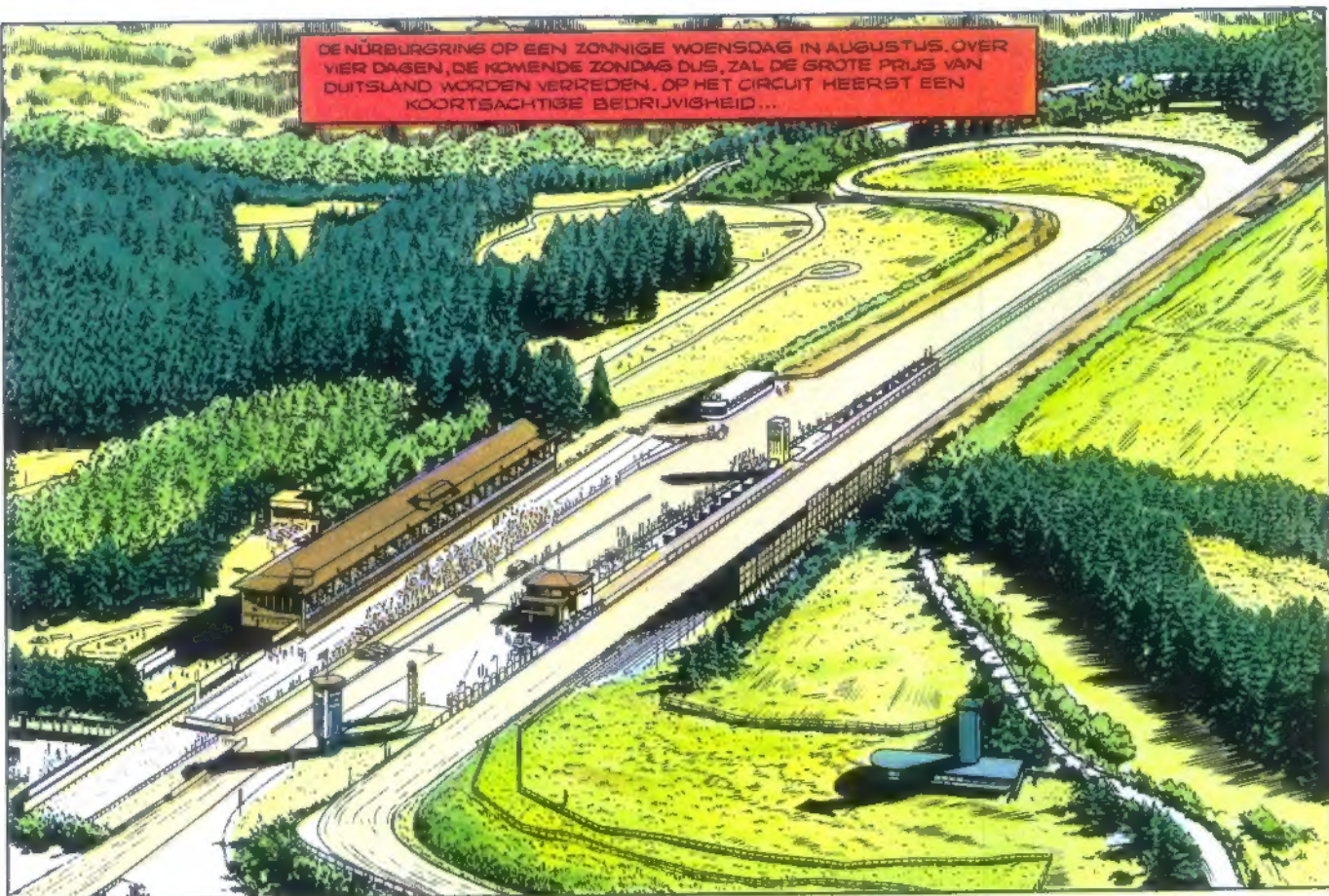

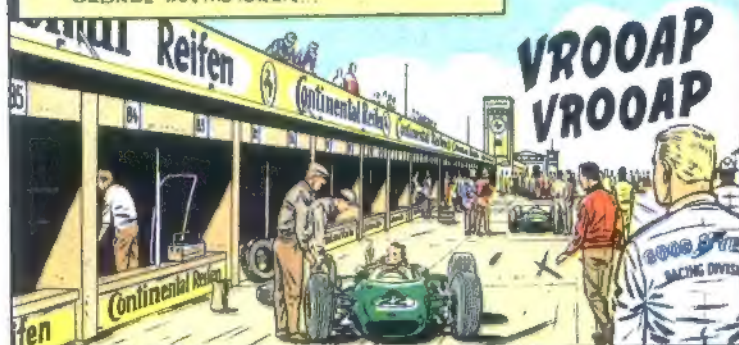
MICHEL VAILLANT

DOOR
JEAN
GRATON de

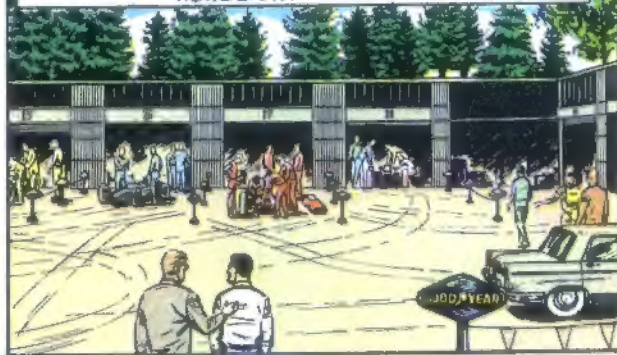
DE NÜRBURGRING OP EEN ZONNIGE WOENSDAG IN AUGUSTUS. OVER VIER DAGEN, DE KOMENDE ZONDAG DUS, ZAL DE GROTE PRIJS VAN DUITSLAND WORDEN VERREDEN. OP HET CIRCUIT HEERST EEN KOORTSACHTIGE BEDRIJFSHEID...

MONTEURS ZIJN DRUK BEZIG MET DE WAGENS, ONDER HET TOEZIEND OOG VAN DE COUREURS. ONOPHOUDELIJK WEERKLINT HET ZWARE GEBRUIJ VAN MOTOREN...

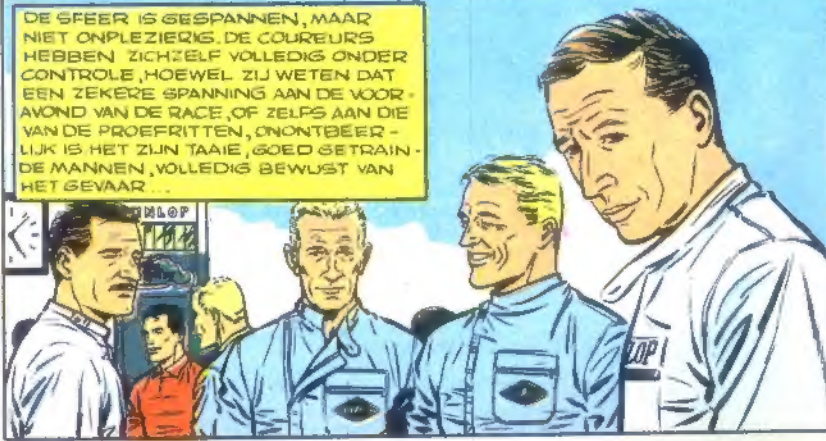
ER IS NOG VEEL WERK TE VERZETTEN, WANNEER DE PROEFITTEN BEGINNEN MOET ALLES PERFECT IN ORDE ZIJN. HET ZULLEN NOS DRUKKE DAGEN WORDEN...

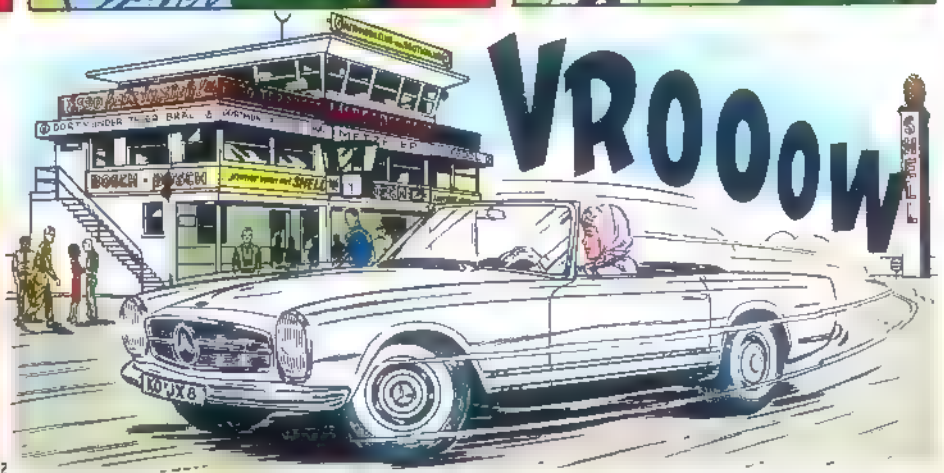
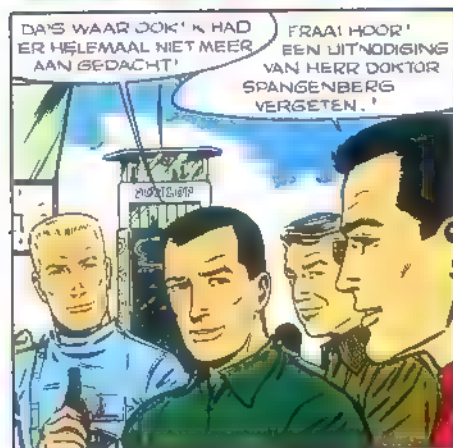
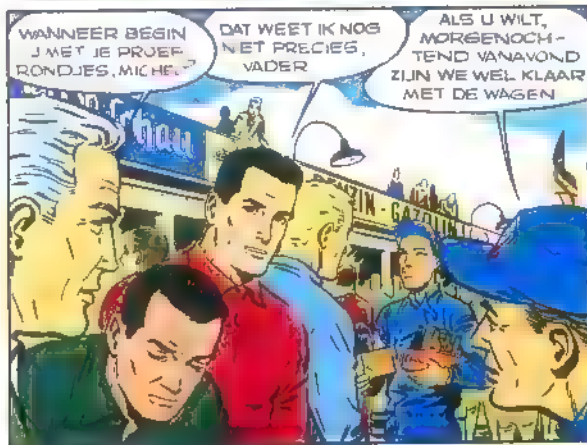
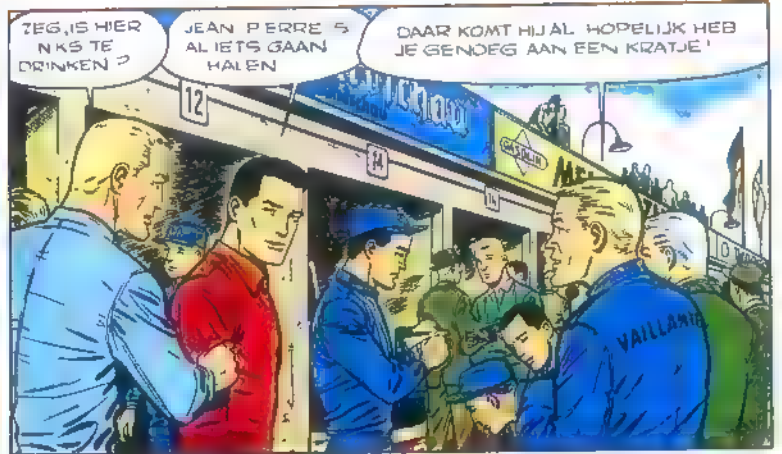
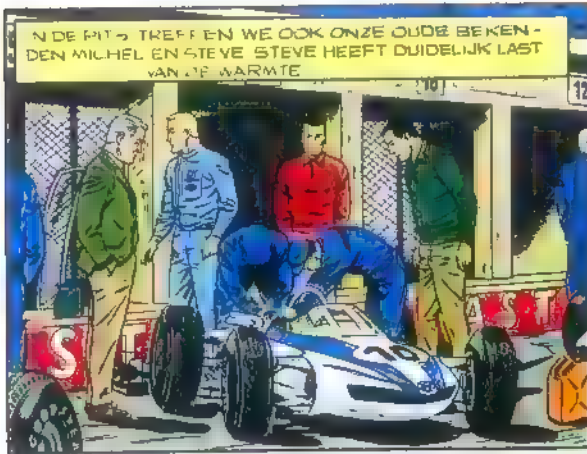
DE ORGANISATOREN ZITTEN GEBOGEN OVER HUN SCHEMA'S OF HANSEN AAN DE TELEFOON. BUITEN, IN DE PITS, ONTMOETEN DE RIDERS ELKAAR EN WISSELEN ERVARINGEN UIT...

DE SFEER IS GESPANNEN, MAAR NIET ONPLEZIERIG. DE COUREURS HEBBEN ZICHZELF VOLLEDIG ONDER CONTROLE, HOEWEL ZIJ WETEN DAT EEN ZEKERE SPANNING AAN DE VOORAVOND VAN DE RACE, OF ZELFS AAN DIE VAN DE PROEFITTEN, ONONTBEERLIJK IS HET ZIJN TAAIE, GOED GETRAINDE MANNEN, VOLLEDIG BEWUST VAN HET GEVAAR...

door Hugo Hooftman

LUCHTVAART

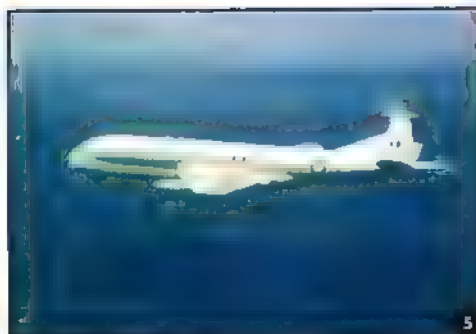
'71

4

5

2

Heel wat nieuwe vliegtuigen komen dit jaar in de luchtvaart. De belangrijkste verkeersmachine zal de luchtbus DC-10 zijn, als grote concurrent van de ook dit jaar te verwachten Lockheed TriStar, maar er komen nog meer belangrijke kisten, met name voor het militaire vliegwezen. PEP heeft er vijf voor je uitgezocht.

1. McDonnell Douglas DC-10

29 augustus 1970 maakte de DC 10 zijn eerste passagiersvlucht. Amerika werd laaiend enthousiast, maar ook verschillende Europese maatschappijen gaan deze luchtbus gebruiken. Onder andere onze eigen KLM (altijd al getrouwd geweest met Douglas) die de eerste zes machines in 1972 verwacht en ze zal inzetten op de routes naar het verre oosten. Sabena en Lufthansa die vroeger zworen bij Boeing, zijn ook voor deze mooie machine door de knieën gegaan en bovendien kunnen we melden dat Swissair en Alitalia besteld hebben. Deze prachtige machine is in staat om 249 passagiers te vervoeren plus 15 ton vracht. De drie motoren gebruiken per uur 10.000 liter kerosine; de tanks zijn dan ook goed voor 124.300 liter. Er is echter voor deze luchtbus maar drie man cockpitpersoneel nodig. Meer over deze fraaie luchtbus op de PEPplaat in PEP 41 van 1969.

2. Lockheed L-1011 TriStar

Een grote concurrent van de DC-10 is de L-1011 van Lockheed, de fabriek die eigenlijk altijd de boot heeft gemist bij de bouw van straafverkeersvliegtuigen. Het ziet er echter naar uit dat zij het deze keer met de bouw van de TriStar goed geschoten heeft. Voor deze

machtig mooie machine, die eveneens vorig jaar haar eerste vlucht maakte, zijn op dit moment reeds 178 orders geplaatst, onder andere door Trans World Airlines (33 stuks), de Britse chartermaatschappij Court Lines (5) en Eastern Air Lines met 25. Wil men er echter de kosten van het hele TriStar-project uit krijgen, dan moeten er maar liefst 225 van verkocht worden. De L-1011 heeft evenals de DC-10 drie motoren. Opmerkelijk is echter dat Lockheed Engelse motoren koos voor haar machine, namelijk van het type Rolls Royce RB.211. Al naar gelang de inrichting kan deze Lockheed 250 tot 345 passagiers vervoeren.

3. Hawker Siddeley Trident 3B

De eerste Trident vloog al op 9 januari 1962 en werd gebouwd door de bekende De Havilland fabrieken, die echter zijn overgegaan in de Hawker Siddeley Group. Het toestel werd via de Tridents 1E en 2E verder ontwikkeld tot de Trident 3B. Van dit laatste type zijn er momenteel 26 gekocht door British European Airways, die onder andere op de Amsterdam-Londen route worden ingezet. Dit nieuwe straafvliegtuig kan 146 passagiers vervoeren en kenmerkt zich door het bezit van een vierde, kleine straalmotor die zich achter in de staart bevindt. Deze motor wordt alleen tijdens de start en de stijgvucht gebruikt, terwijl hij tijdens de kruisvlucht gewoon wordt uitgeschakeld. Aan het eind van dit jaar hoopt BEA zestien Tridents 3B in dienst te hebben. De machine is speciaal uitgerust voor het maken van blindlandingen en dat betekent zelfs in de dichtste mist nog veilig landen.

4. Sikorsky S-67

Een nieuwe en buitengewoon snelle helikopter van de Amerikaanse Sikorsky fabrieken is de S-67. Het met twee straalturbinemotoren uitgeruste toestel, wordt de „Blackhound" genoemd en is in eerste instantie bestemd voor militaire doeleinden. Deze Sikorsky haalt een voor helikopters enorm hoge snelheid van meer dan 320 km/u, een snelheid waar een kort, vast veugeltje in belangrijke mate toe bijdraagt. Ook als reddingshelikopter is de S-67 uitermate geschikt; hij moet dan zes mensen kunnen oppikken, terwijl met een verbouwde cabine maar liefst vijftien volledig uitgeruste soldaten kunnen worden vervoerd.

5. Hawker Siddeley Nimrod

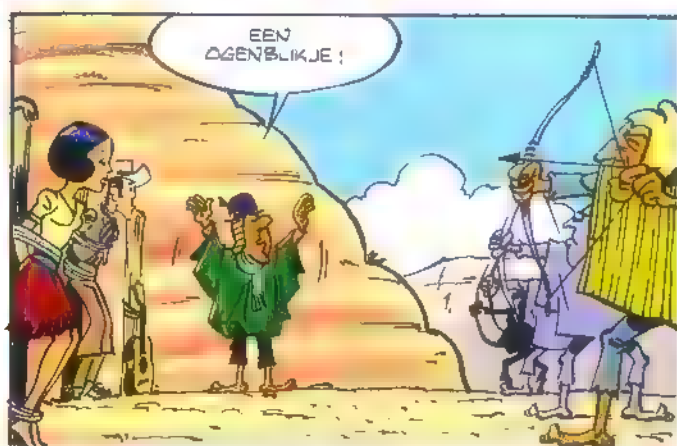
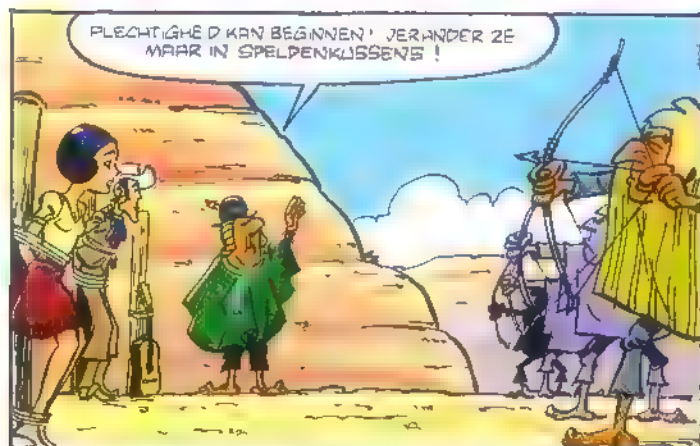
Een nieuw Brits vliegtuig voor de onderzeebootbestrijding is de uit de bekende Comet ontwikkelde Hawker Siddeley Nimrod, waarvan er reeds 38 zijn besteld door het Strike Command en de eerste nu al in operationele dienst zijn. De Nimrod, die met vier straalmotoren is uitgerust, kan echter kruisen op slechts twee motoren en is dan in staat 12 tot 14 uur in de lucht te blijven. Behalve in Engeland zal het toestel ook op Malta worden gestationeerd. De fabriek hoopt de Nimrod ook te verkopen aan Brazilië (6 stuks), Zuid-Afrika (20 of 30), Canada (35 of 40) en Australië (24). Deze kist valt in dezelfde klasse als de Franse Atlantic, die bij onze Marine Luchtvaart Dienst vliegt.

BANDONEÓN

TEKENINGEN
DINO ATTANASIO

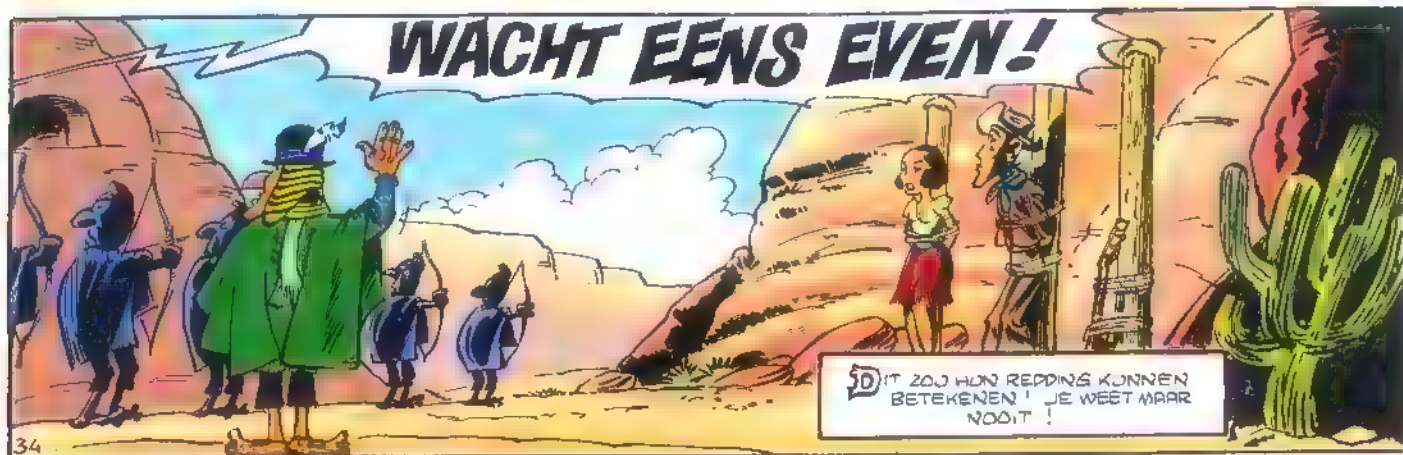
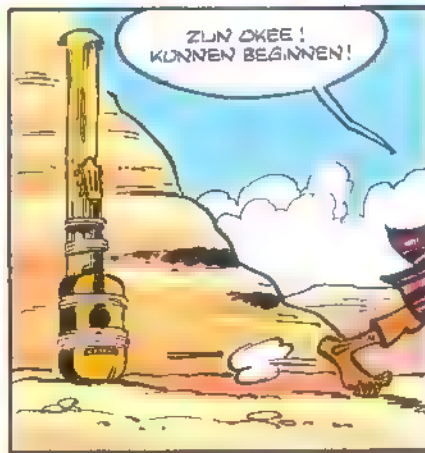
SCENARIO
YVAN DELPORTE

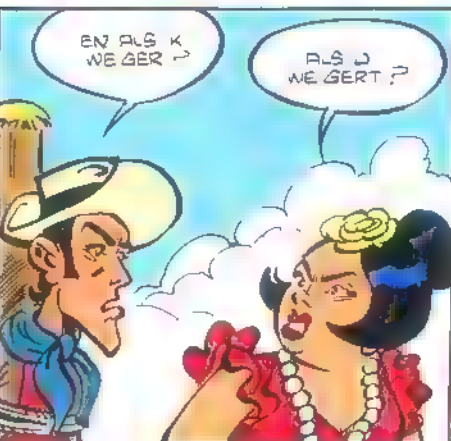
DE HELD VAN DE PAMPA

Als er wat te martelen valt, is het groot feest bij de Panqueques. Bandoneón en Carmen kunnen daar helaas van meepraten

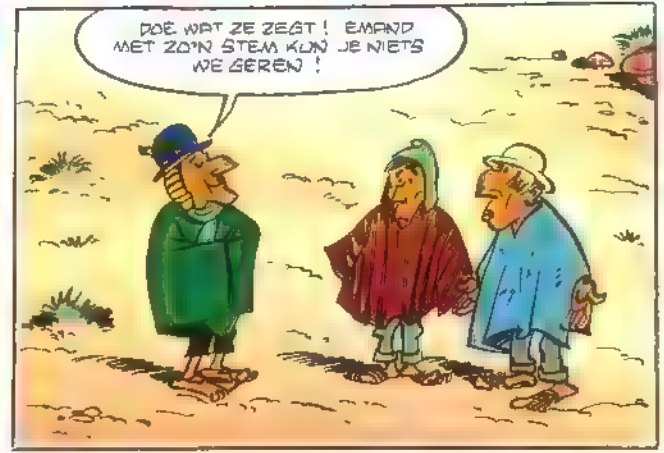
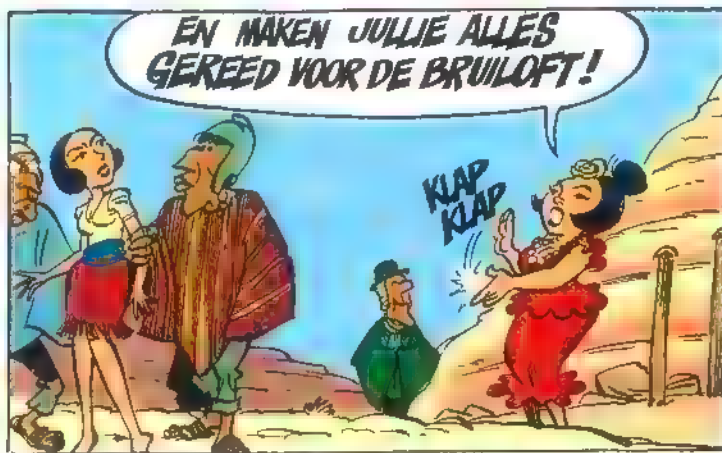
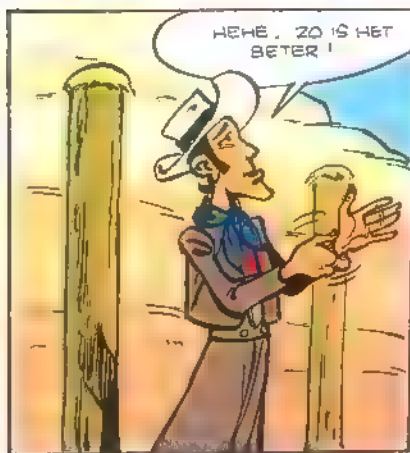

BANDONEÓN

DE HELD VAN DE PAMPA

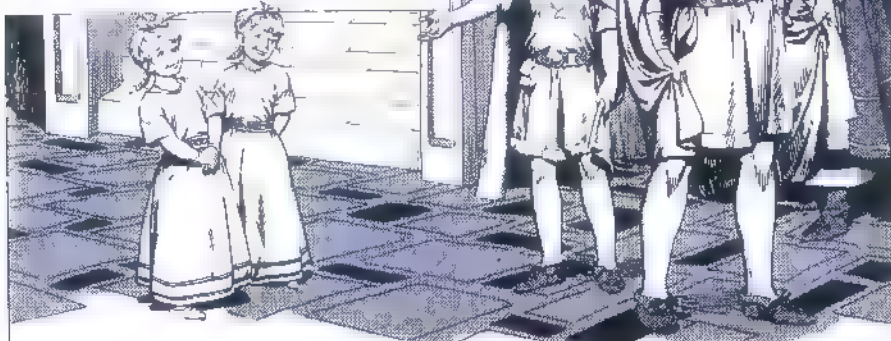

Prins Valiant

HAROLD R. POSTER

valstrik voor valiant

HET IS AL AVOND DE TOORTSEN ZIJN ALONTSTOKEN ALS DE TWEEL NG KOMT OPDAGEN. MAAR NU IS ALETA AFWEZ.G. VALIANT MAAKT ZICH ZORGEN, WANT HEM SCHIETEN DE SOMBERE WOORDEN VAN GAWAIN TE BINNEN: „PAS OP JEZELF, JULIE BEIDEN.”

ARN BRENGT ZIJN ZUSJES THUIS, OM DAAR TE ONTDEKKEN DAT ZIJN MOEDER ER NOG STEEDS NIET IS. BEZORGD HAAST HIJ ZICH TERUG NAAR HET PALEIS.

„WAAR HIJ MODRED HOORT ZEGGEN: „DEZE SLEUTEL ZAL BEWIJZEN DAT ER MEER DAN STANDBEELDEN IN DE KONINGSTUIN ZIJN! KOM MORGENVROEG HIERHEEN EN BRENS IEDEREEN MEE, DIE GETUIGE VAN DE ONTKNOPING WIL ZIJN!”

INTUSSEN ZITTEN ALETA EN LANCELOT NOG ALTIJD OPGESLOTEN IN DE KONINGSTUIN, DE TUIN IS GEHEEL OMMUJRD. ER IS SLECHTS EEN TOEGANGSPOORT. TALRIJKE EN HOGE BOMEN VERSTIKKEN HET GESCHREEUW, WAARMEE LANCELOT AANDACHT PROBEERT TE TREKKEN...

ARN VERTELT ZIJN VADER WAT HIJ MODRED HEEFT HOREN ZEGGEN. „IK ZIE NIET WAT DAT MET JE MOEDERS AFWEZIGHEID TE MAKEN HEEFT.” ZEGT VALIANT, „MAAR HET KAN GEEN KWAAD ERACHTER TE KOMEN WAT MODRED IN ZIJNSCHILD VOERT.”

BIJ DE POORT VAN DE KONINGSTUIN STAAT EEN VERWARDE BEWAKER. „U KUNT ER NIET IN, SIR VALIANT. WANT DE POORT IS OP SLOT EN DE SLEUTEL IS ZOEK!”

„KOM MEE ARN, WE GEBRUIKEN EEN LADDER! OOK AL VINDEN WE JE MOEDER NIET, MIJSSCHIEEN ONTDEKKEN WE WAT MODRED VAN PLAN IS!”

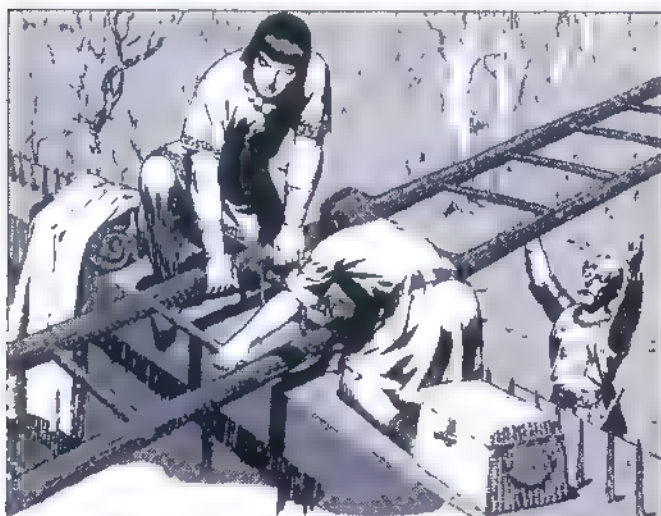
IN HET MAANLICHT KLAUTEREN VALIANT EN ZIJN ZOON OVER DE MUUR VAN DE KONINGSTUIN...

S R LANCELOT LOOPT ONGEDURIG HEEN EN WEER EN ALETA ZIT KOUWELIJK WEGGEDOKEN IN ZIJN MANTEL. „HET IS NOGAL FRIS VOOR EEN PIKNIK,“ ZEEFT VALIANT

„ZIJN KAREN EN ALETA AL TERECHT?“ ZIJN ALETA'S EERSTE WOORDEN. EN LANCELOT DREIGT: „MIJN ZWAARD ZAL EEN PIKNIK HEBBEN ALS IK ERACHTER KOM WIE ONS HEEFT OPGESLOTEN!

ARN ZORST VOOR DEKENS EN MANTELS, VALIANT HEEFT GEBRADEN VLEES JUT DE KEUKEN GEHAALD. ZE KLIMMEN OVER DE MUUR...

„EEN MIDDERNACHTELIJKE PIKNIK, HOE ROMANTISCH!“ SNEERT VAL. „MAAR IK HEB 'T IDEE DAT MORGENVROEG DE SLEUTEL GEVONDEN WORDT. JULLIE WORDEN ONTDEKT, MAAR WIJ WETEN DAN DOOR WIE!“

BIJ HET EERSTE LICHT SLUIPT MOORED NAAR DE KONINGSTUIN EN ONTSLUIT DE POORT...

MET HET NODIGE LAWAAI, WAARDOOR IEDEREEN WAKKER WORDT, DOET ZIJN GEVOLG OF HET OP ZOEK IS NAAR ALETA.

ALS ER VOLDOELENDE GETUIGEN BIJZEN ZIJN, ROEPT MOORED JUT: „DAT IS TOCH DE POORT NAAR DE KONINGSTUIN! DAAR HEBBEN WE NOG A ET GEZOCHT! OPEN DIE POORT!“

WORDT VERVOLGD

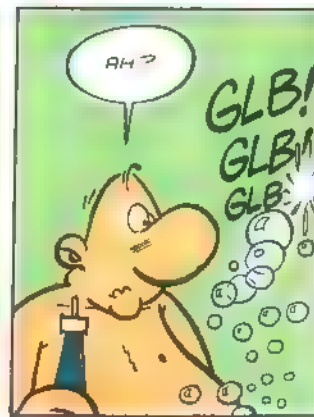
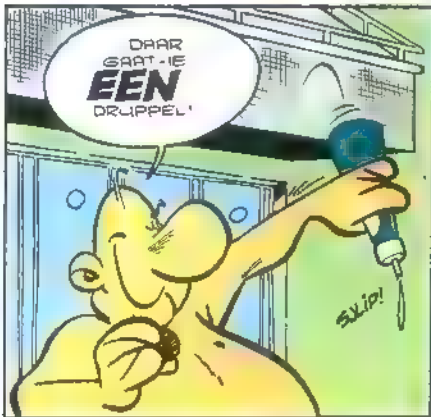
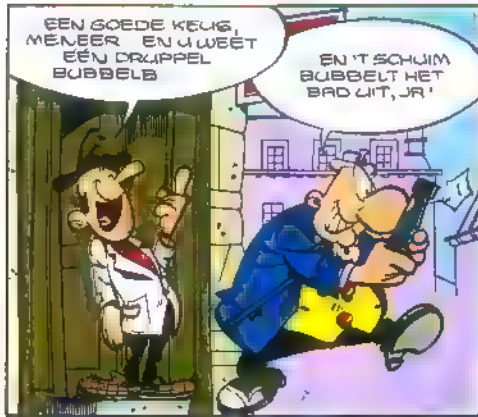

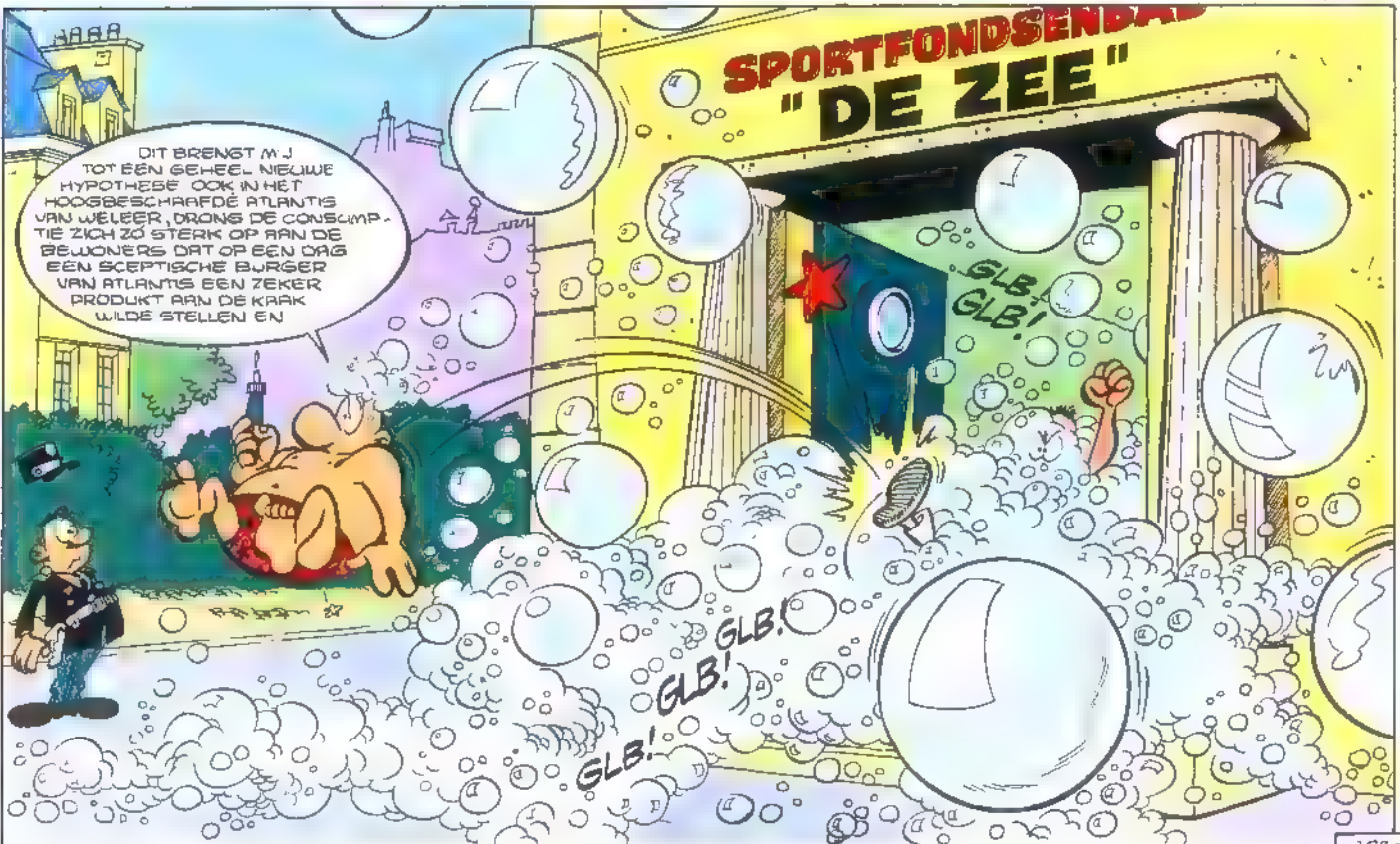

BLUNDER

DOOR: **DEMO**

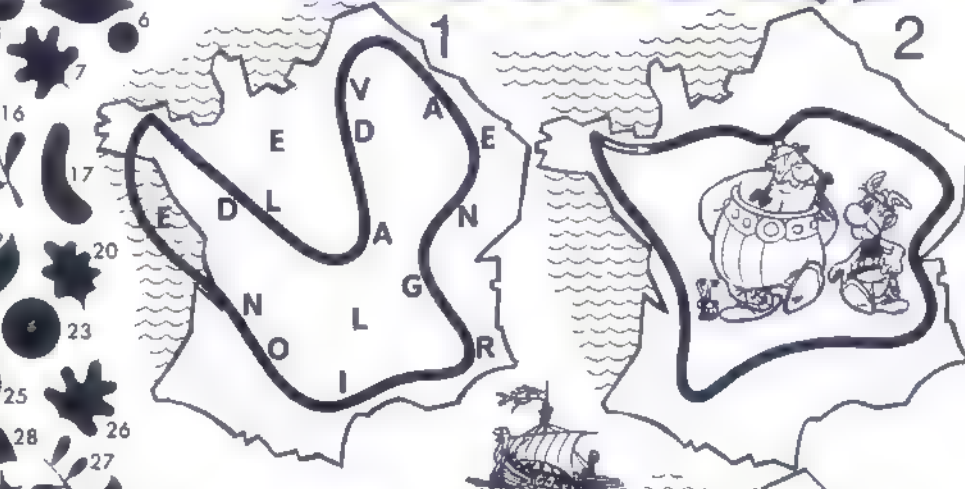
1971 Dargaud S.A.

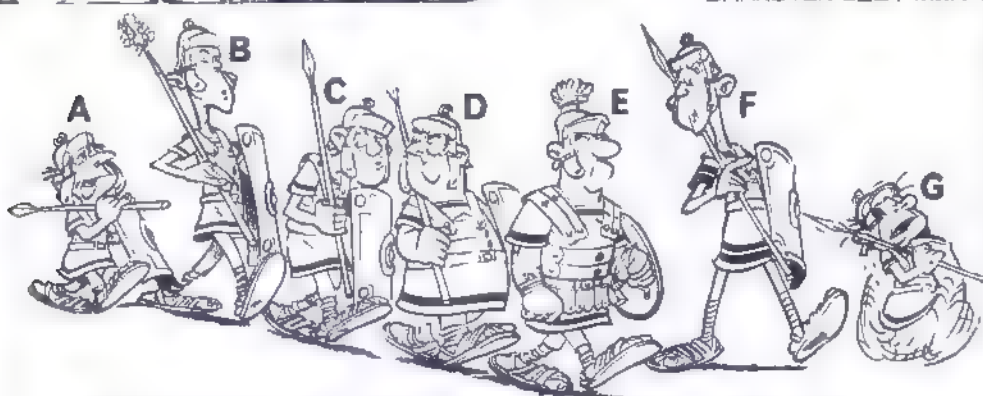
MIJN BEROEMDE POTAGE (SOEP) WORDT ZOALS JE WEEET SAMENGESTELD UIT DIVERSE KRUIDERIJEN, BLADEREN, BESSEN, WORTELEN EN ANDER SPUL. HIER ZIE JE WAT VAN HET VOEDZAME GROEN VERZAMELD. IK GEBRUIK ALLEEN DIE DINGEN WAARVAN ER MEER DAN EEN AANWEZIG ZIJN. WELKE?

puzzelen met Asterix

HIER ZIE JE DRIE KAARTJES WAAROP DRIE ROUTES STAAN. OP KAART 1 STAAT EEN ROUTE MET LETTERS. ALS JE KAART 2 DAAROVER LEST MERK JE

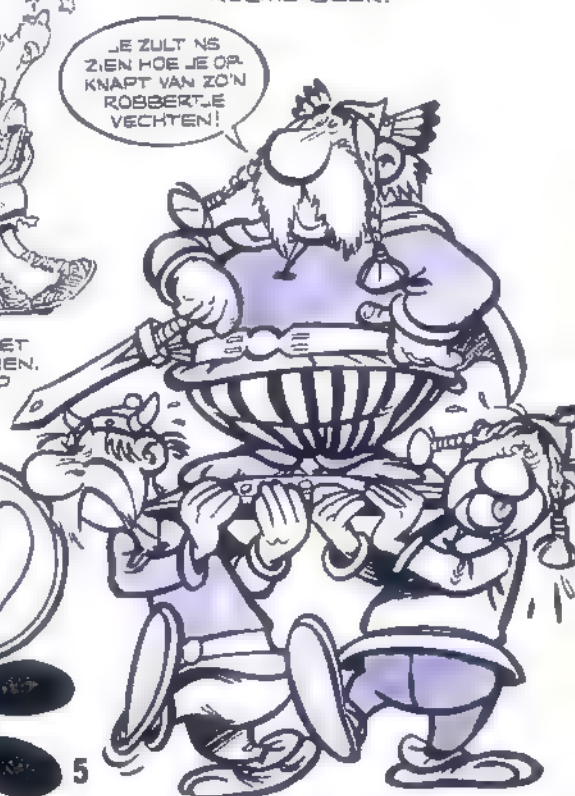
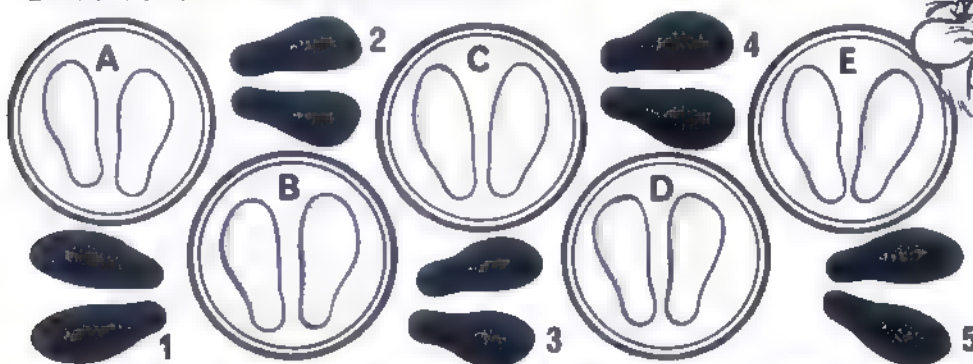
DAT DEZE ROUTE DIVERSE PUNTEN KRUIST. BIJ DE PLANTEN STAAN LETTERS. SCHRIJF DE LETTERS OP IN DE RICHTING DIE DE PUL AANGEEFT. LEG ROUTE 3 OVER DE EERSTE TWEE EN OP NIEUW ZIJN ER KRUISINGEN. SCHRIJF DIE LETTERS OP EN JE KRIJGT DE TITEL VAN EEN BEROEMD BOEK.

HIERBOVEN ZIE JE MET STEVIGE STAP VOORTSCHRUIDEN EEN PELOTON DAPPERE LEGIONAIERS. ONDER MET WANKELE TRED HETZELFDE PELOTON NA DE BEHANDELING DOOR ASTERIX EN OBELIX. KUN JE NOG HERKENNEN WIE WIE IS?

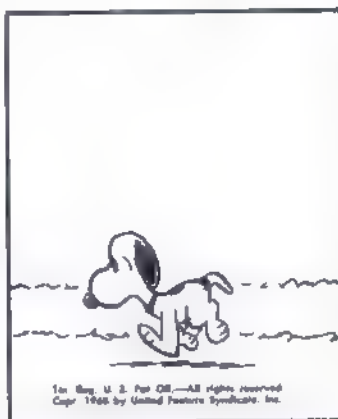
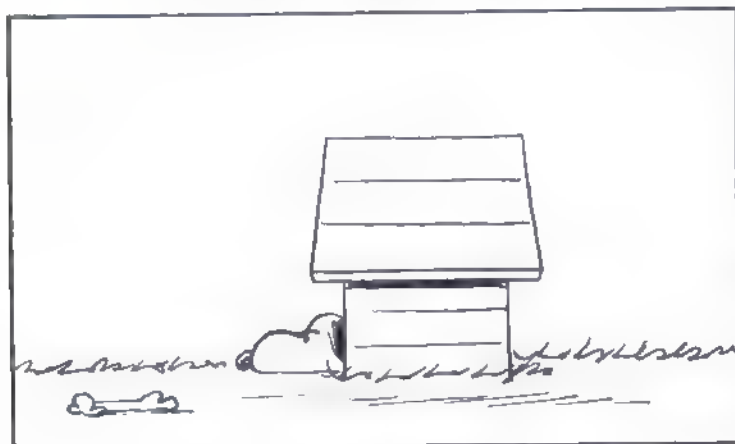
VERCINGETOURIX WORDT OP HANDEN GEORAGEN DAT WIL ZEGGEN VIA HET BEROEMDE SCHILD. BIJ ELK SCHILD HOORT EEN BEPAALD PAAR SCHOENEN. DE AFDRUKKEN DAARVAN STAAN DOOR HET VELE GEBRUIK IN IEDER SCHILD BEGRIFT. JE ZIET HIER VIJF PAAR VOETAFDRUKKEN EN VIJF SCHILDEN. B. WELK SCHILD HOORT WELKE SCHOENEN?

PEANUTS

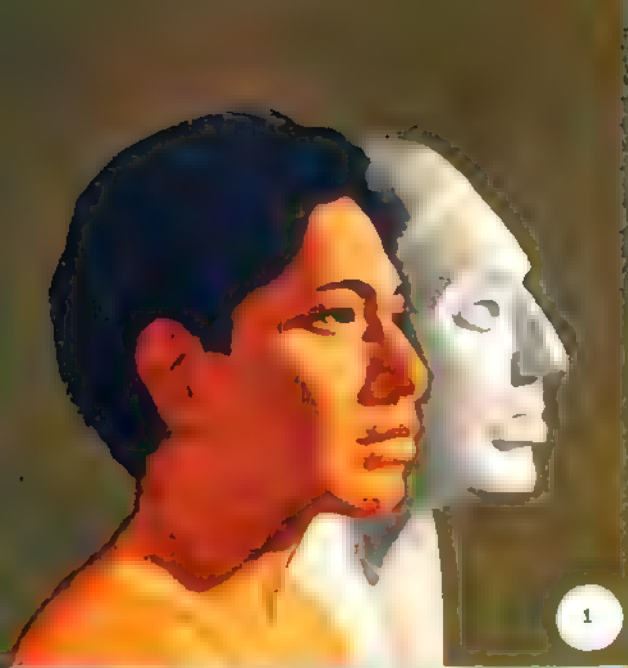
DOOR
SCHULZ

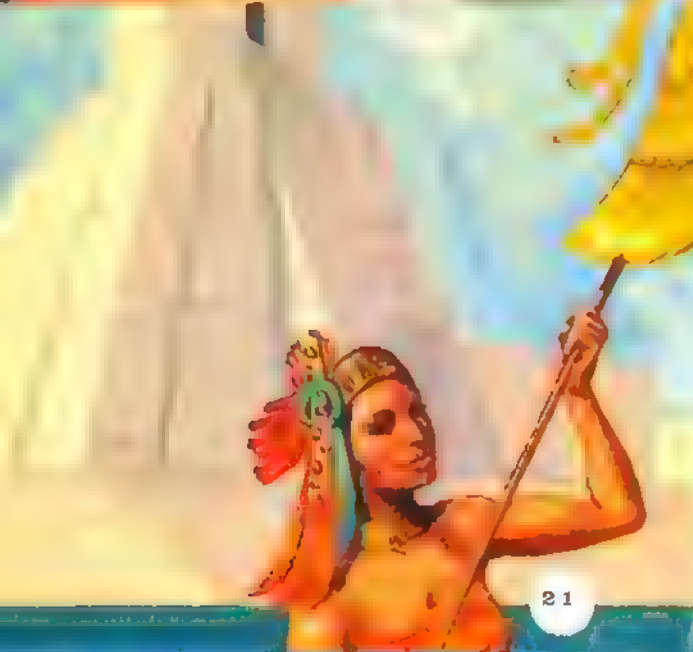
1ste Rijg. U. S. Pat. Off.—All rights reserved.
Copyright 1966 by United Feature Syndicate, Inc.

DE MAYA'S

De Maya's, een volkerengroep van het schiereiland Yucatan (Mexico), komen vermoedelijk uit de kuststreken van Noord-Mexico. Van de oorspronkelijk dertien miljoen Maya's zijn er nu slechts twee miljoen over. Hun hoofdvoedsel was en is nog steeds maïs en dit was erg belangrijk; een man kan in vijftig werkdagen genoeg maïs verbouwen en oogsten voor een gezin van vijf personen voor een heel jaar! De mannen hadden dus tijd genoeg over om zich met meer culturele zaken te bemoeien, hetgeen leidde tot twee grote bloeiperioden.

riodes van de Maya-cultuur. De eerste wordt genoemd: het Oude Rijk (gedurende de eerste tien eeuwen na Chr.), dat zich concentreerde rond de steden Copan en Palenque in Zuid-Yucatan. De grond was door de gepleegde roofoorname tenslotte zo sterk achteruit gegaan dat vele Maya's moesten verhuizen om niet van honger om te komen. Zij kwamen terecht in o.a. de steden Uxmal en Chichén Itzá in Noord-Yucatan, twee cultuurcentra uit de tweede bloeiperiode die duurde tot de inval van de Spanjaarden in 1546. De huidige ruïnes getuigen nog van een hoogstaande cultuur. De Maya's hadden bijvoorbeeld een schrift dat nog maar gedeeltelijk ontcijferd is, kenden een zeer nauwkeurige tijdrekening en hadden de voor de menselijke geest fantastische uitvinding van het begrip „nul“ gedaan (nog vóór de Hindoes, van wie wij — via de Arabieren — het begrip nul overnamen!).

1. De gelaatsrekken van de Maya's zijn in de loop der eeuwen weinig veranderd. 2. Plaatsen waar belangrijke archeologische vondsten werden gedaan. 3. Uxmal. 4. Chichén Itzá. 5. Labna. 6. Tikal. 7. Palenque. 8. Bonampak. 9. Copan. 10. Krijger met helm, versierd met Quetzalveren. 11. Reconstructie van de grote trappi-

ramide in Tikal. 12. Mayagodin van Uxmal. 13. Mayakeramiek. 14. Masker van jade-mozaiek. 15. Kunstge ring voor een balspel. 16. Wierookbrander met het beeld van een oude Maya-god. 17. Schraagbeeld van Chichén Itzá. 18. Versierde urn. 19. Kinichkakmo, de vuurgod. 20. Tekenschrift uit het Oude Rijk. 21. Een vrouw met een waaiertje op schouder. 22. Een Egyptisch-uitziende Kano. 23. Volgens de tekeningen uit de tempel van de oorlogsgod (in Chichén Itzá) zag een Maya-huis er zo uit.

23

20

24

16

18

19

12

14

13

15

11

17

Verkopers

door Willy Lohmann

DE AGRESSIEVE

DE VLEIER

DE SMEKER

IK HEB
VROUW EN
KINDEREN
!

DE AANHOUDER

DE DOORDOUWER

HELAAS BEZAT HIJ GEEN
VAN DEZE KWALITEITEN.

KNVB, dat betekent Koninklijke Nederlandse Voetbalbond. Als nietsvermoedende buitenstaander zou je verwachten dat deze bond de belangen behartigt van het Nederlandse voetbal en al wat er om heen draait. Maar dat is niet het geval. De KNVB is een club, een club met clubs, spelers en toeschouwers. Waarom er naast (of in) de KNVB dan ook nog een VVCS (Vereniging van Contractspelers) en een FBO (Federatie van Betaalde Voetbalorganisaties) een wat duur woord voor club bestaat, is niet recht duidelijk. We hebben (in PEP 43) gesproken met Roel Wiersma, voorzitter van de VVCS, die ons duidelijk maakte dat er (we citeren) „een natuurlijk spanningsveld bestaat tussen werknemer en werkgever. De werknemer is de voetballer, de werkgever is de club.“ Met deze stelling als uitgangspunt is tevens het ontstaan van de FBO verklaard, want, zo beoogt FBO-bestuurslid mr. Jacques Hogewoning: „Twee jaar geleden heeft de commissie-Zon geconcludeerd dat de arbeidsverhouding tussen spelers en clubs er een is in de zin van een *arbeidsovereenkomst*. Dat betekent dat er over de inhoud van die arbeidsovereenkomst gepraat moet worden. Nu zitten spelers zowel als clubs in de KNVB en je kunt moeilijk binnen een organisatie zelfstandig met elkaar gaan praten. De VVCS zat in een onderhandelingspositie. Die had een gesprekspartner nodig vanaf het moment dat er arbeidscontracten werden ingevoerd. Die gesprekspartner werd de FBO, een federatie van werkgevers, logisch voortgekomen uit de activiteiten van de VVCS, een vereniging van werknemers.“

Het begon allemaal met „de zaak-Laseroms“. Theo Laseroms, de excellente verdediger van Feyenoord, ging enkele jaren geleden van Sparta, de club waarmee hij toen een verbinding had, naar Amerika. Sparta heeft toen geprocedeerd en de kantonrechter in Rotterdam heeft zich ervoor uitgesproken dat er in feite sprake was van een arbeidsovereenkomst.

Mr. Hogewoning: „Als er sprake is van een arbeidsovereenkomst, heb je te maken met de verhouding werknemer-werkgever en dan moet je zorgen dat je organisatie zo is opgebouwd dat het spanningsveld tussen werkgever en werknemer in voldoende mate tot uitdrukking komt. Maar in feite zijn we helemaal niet zo gelukkig met die arbeidsovereenkomst omdat onze sportgemeenschap zich nu eenmaal in de recreatieve sector afspeelt. Een arbeidsovereenkomst moet gelden voor een full prof, natuurlijk. Nu is de aandacht in Nederland steeds gericht op mensen als Cruyff en Israël, de vedettes die kapitalen verdienen en voor wie de zaken inderdaad bijzonder goed geregeld moeten zijn, maar alle andere voetballers vallen ook onder die arbeidsovereenkomst, dat is de moeilijkheid. Naar mijn gevoel hebben we voor negentig procent semi-profs die hun baan of zaak hebben en voor wie geen arbeidsovereenkomst nodig is. Maar omdat er nu eenmaal sprake is van de verhouding werkgever-werknemer wil de overheid dat de situatie navenant geregeld is, met lonen en zo, een gezagsverhouding, dat zijn de kenmerken waar het om gaat en daar zit je dan mee. Dan blijkt dat onze wetgeving (en dat is fundamenteel) niet is toegesneden op die hele sportmaatschappij, we zouden eigenlijk een sportwetgeving moeten hebben die het geheel regelt. Sport is in Nederland een onderontwikkelde gebied, we hebben niet eens een staatssecretaris voor sportzaken. Als je uitgaat van de bestaande wetgeving wordt er alleen maar theoretisch gepraat.“

„De VVCS heeft die arbeidsovereenkomst gewild want de contractspelers denken via die arbeidsovereenkomst alle rechtsbescherming voor de werknemers te krijgen. Ik vind dit niet altijd even verstandig. Als je een vakbond bent, dan gaat het er toch om dat je zoveel mogelijk leden houdt. Maar als de VVCS de kosten van de clubs indirect gaat verzwaren door almaal

Mr. JACQUES HOGEWONING

Bestuurslid FBO

Koning Voetbal is ziek, doodziek. En één van de artsen die zich rond Zijne Majesteits spon- de heeft geschaard heet J. Hogewoning. Geen zachte heelmeester die stinkende wonden maakt, maar een van alle sentimenten verstoken, keiharde genezer.

te drukken op die arbeidsovereenkomst, dan heeft dat tenslotte tot gevolg dat er met minder spelers wordt gewerkt. Wij, als FBO, hebben toen gezegd, als het dan toch in die sfeer moet kunnen wij het niet anders dan zakelijk aanpakken. Dan moeten we het geld halen waar het is en proberen aan de andere kant onze kosten zoveel mogelijk te drukken. Maar als je alles nagaat wat de VVCS wil, alles toesnijden op die arbeidsovereenkomst, dan vraag je je toch wel af of je niet met een irrationele zaak bezig bent.“

„Alle clubs zijn er nu wel achter dat voetbal geen rendabele zaak is, een enkele uitzondering daar gelaten. Als de inkomsten van een club stijgen, gaan de uitgaven grotendeels naar de spelers. Als de inkomsten echter vermindern, gaat er minder geld naar de spelers, hetzij in kwaliteit hetzij in kwantiteit. Als ik dit even mag verbijzonderen: of het aantal spelers vermindert (er profiteren minder mensen van de inkomsten) of de kwaliteit van de spelers vermindert (omdat je minder uitgeeft per speler). Het is eigenlijk een overtrokken zaak. Ik wil u wat laten zien (duikt in diplomaten tas). Kijk, ik heb hier het reglement van de algemene vergadering van de sectie betaald voetbal van de KNVB, plus een memorie van toelichting op het ontwerp-reglement van het bestuur van de sectie betaald voetbal. Zo zou ik ook nog het concept-reglement van transfers kunnen tonen, het concept-reglement van arbitrage of het concept arbeidsovereenkomst: een zo onge- looflijk ingewikkelde materie dat je je wel moet afvragen of je nog een zinnige zaak doet met z'n allen.“

„Even een sfeerbeeldje. Je had vroeger de KNVB en haar sectie betaald voetbal. In dat sectiebestuur zaten een aantal goedwillende mensen die er lol in hadden veel van hun vrije tijd aan de voetballerij te geven. Verder had je de clubbestuurders, die probeerden (ik heb het over de periode vlak na '54) zo goed mogelijk betaald voetbal te spelen. Maar in feite speelden zij een verhetert amateurisme, in die zin dat men probeerde uit de inkomsten via de entrees de uitgaven te bestrijden. Er is nooit iemand geweest die heeft gevraagd: „jongens, kan dat zo blijven doorgaan?“ Toen kwam het transfersysteem, op zichzelf een juiste zaak omdat er een mogelijkheid werd geschapen voor een speler van club te wisselen. Maar nu worden die transferbedragen zo krankzinnig hoog dat een man bijna in tonnen wordt betaald. De clubs gingen via de transfers kopen en verkopen om evenwicht te brengen tussen inkomsten en uitgaven, niet beseffend dat ze de kip met gouden eieren gingen slachten. En als het niet meer ging, gebeurden er twee dingen: of er bleek een financierder bereid er geld in te steken, of de gemeentes verleenden subsidies. Daarmee werden de problemen voor de sectie betaald voetbal ook wat ingewikkelder. En of ze er nou altijd even adequaat op gereageerd hebben, staat voor mij niet zo vast.“

„Toen de FBO als werkgeversorganisatie gedwongen werd met de VVCS te onderhandelen, wisten we dat we als werkgever moesten proberen onze inkomsten zo goed mogelijk te verhogen, dat we het geld, naar goed vaderslands gebruik, daar moesten halen waar het is. Daarom heeft de FBO een streefprogramma opgezet. Daarin staat dat we wel eens wilden kijken hoe het met de toto zat, we hebben gekeken naar de NOS, kijk maar tot welke conclusies we zijn gekomen, ten aanzien van reclame, weet ik hoeveel zaken meer. We moeten kijken hoe we gaan saneren, wat het aantal wedstrijden is dat we in een competitie maximaal kunnen spelen om tot een optimaal rendement te komen. Daar is eigenlijk nooit naar gekeken, ik heb Coler verschillende malen horen zeggen „Dat bloedt wel dood, de clubs die te veel zijn vallen vanzelf wel weg“. Maar je moet het een tikje wetenschappelijk bekijken. Zo zijn we met het marktonderzoek begonnen. Dat is voor vele clubs en met name voor de KNVB een lachertje, vraag het Coler maar. „Je moet het zweet van de kleedkamers geroken hebben“ heet het dan. Erg aardig, maar wij willen via een marktonderzoek weten hoe groot het aantal clubs moet zijn en aan welke financiële normen ze moeten voldoen.“

„Je moet je in de sport elke keer weer afvragen of wat je doet economisch verantwoord is. Als een voetbalveld maar één keer in de week gespeeld wordt, moet je je afvragen of dat nog rendabel is. We vragen ons af: is de speedag relevant. Met name door het autobezit wordt de gezinsrecreatie steeds uitgebreider. Moet er dan nog wel op zondagmiddag gevoetbald worden in verband met het toeschouwersaantal. Heel wat mensen vragen zich af of je niet naar een avond toe moet. Maar dan moet de accommodatie weer verbeterd worden, lichtinstallaties, verwarming. Allemaal dingen die we ons afvragen en die we met de KNVB proberen te bespreken, maar dat is een moeizame zaak! Ik geloof dat ze moeite hebben de tijd van vandaag te begrijpen. Eigenlijk is de KNVB kortzichtig. Je moet voordnken, hoe is het over tien jaar is het niet volmaakt onzinnig om van een gezin te eisen dat pa uitgerekend op zondagmiddag van 1 tot 5 naar het voetbalen moet? Sport dient geïntegreerd te worden in een stuk ruimtelijke ordening, in een verantwoord recreatiebeleid. Al brain-stormend moet je je afvragen hoe de toestand zich op den duur ontwikkelt. We moeten niet denken aan volgende week woensdag, maar werken voor de toekomst.“

EEN BALSPÉL MET GEVOLGEN

tekst: Quint

illustratie Jos W. Looman

Rondom het stadion staan de maisvelden in bloei. De boeren rijden langs de rijke akkers en kijken voldaan naar de rijpende karebassen en bonen en rijden verder op hun muilezels, want die dag zijn ze niet van plan aan het werk te gaan. Ze volgen de paden omhoog, langs de hellingen van hun groene vallei en omkijkend kunnen ze Skoaquik zien liggen, hun trotse stad, omringd door kanalen in steeds wijder cirkels. Wat een schoonheid, al die lichte gebouwen omringd door zoveel groen!

Uit de stad komen optochten van rijk uitgedoste burgers, hun waardige tred begeleid door tromgeroffel en fluitmuziek. De hete zon schijnt vrolijk op al die bonte kleuren neer en slaat vonken uit de gouden sieraden. Een feestdag. Overal hoor je de opgewonden stemmen van de vele supporters op weg naar het stadion; hun geroep overstemt zelfs het bruisen van de Gila-Rivier. Die brengt rusteloos de verre regens van de oostelijke bergen naar de vallei, lange zonverwarmde oevers waar herten en hazen nu opschrikken van de naderende feestgangers.

In de verte op de van hitte trillende vlakte, roept een coyote; zijn schril gejammer wordt door de droge wind aangedragen over mijlen van doods en dor land en bruine bergen, over uitgedroogde waterlopen waar saguaro-cactussen hun stekelige armen vertwijfeld opsteken naar de verzengende zon. Maar hier, ingesloten door al die dorheid, hier heeft het mirakel zich voltrokken, het mirakel van deze vruchtbare vallei. Hier heeft een onvermoebaar ras van landbouwers de woestijn uitgedaagd en overwonnen. Met water uit de Gila-Rivier hebben ze de hele vallei bevoerd en nu wonen ze daar al meer dan vijftienhonderd jaar in hun ring van groene velden, in het midden van een desolate woestijn, de enige nederzetting in die monotone uitgestrektheid. Hun vrede en werkzaam bestaan wordt ieder jaar opgeluisterd door een feestweek en het hoogtepunt van die week is de dag van het grote balspel. Vandaar dat alle inwoners, maar dan ook alle naar het stadion komen. Al is het daar warm en vol, toch draagt iedereen zijn fraaiste kleren en al zijn sieraden; de een verschijnt nog rijker uitgedost dan de ander.

De spelers zelf komen het veld op, naakt op een langedoek na. Hun gespierde bruine lijven glimmen in de zon. Ze worden toegejuicht door het publiek vanaf de tribune en door een groep van supporters, die in de laagte gehurkt langs het veld zitten. Die supporters zijn lang niet zo feestelijk gekleed als de toeschouwers, eerder alsof ze elk moment aan de wedstrijd zouden deelnemen. Ieder van hen draagt een hoofdband van een bepaalde kleur en die kleur kan je terugvinden bij een van de tien spelers op het veld. Er is een duidelijke kameraadschap tussen de supporters van één kleur en hun favoriet. De blauwe banden vuren de speler met een blauwe hoofdband aan, de rode banden die met een rode band. Al met al is het een geschreeuw en een handgeklap dat nog overstemd wordt door tromgeroffel van het orkest. De opwindings is groot als de tien spelers hun opwachting maken voor de ereloge. Daarna marcheren ze een voor een naar hun plaats op

het veld en nu stijgt de spanning tot het bijna ondragelijke. De zon schijnt neer op die tien krachtige zonen van een welvarend boeren-volk, op het speelveld omringd door bontgekleurde tribunes, op de tribunes omringd door groene akkers vol maïs, pompoenen en bonen, op de akkers omringd door de iegel dorre woestijn, en op de woestijn omringd door een wijde, ongekennde wereld.

Als de muziek stopt, gooit de koningin van die feestweek met een stralende lach de bal in het veld. Het is een bal die speciaal voor deze wedstrijd gekneet is uit het rubber van de guayule, een woestijnstruik. De spelers stuiven er op af.

Meer oorlog dan sport lijkt dit balspel. Het is verboden de bal te gooien of te trappen. De spelers proberen dat stuitende ding door een hooggeplaatste ring te stoten met hun heupen, knieën en ellebogen. Maar ze zelden lukt dat. Het spel is geëindigd zodra een doelpunt gemaakt is. Lukt dat niet voor zonsopgang, dan blijft de wedstrijd onbeslist en wordt het wachten op het volgende jaar.

De vier afgelopen jaren is er geen doelpunt gescoord. Het publiek begint dan ook overmoedig te worden. Het lacht de spelers uit en bespot hen ludkeels, het komt naar het stadion in uitzinnig fraaie kleren behangen met kostbare sieraden. De supporters langs het veld zijn al vier jaren tandenknaarsend huiswaarts gekeerd van een onbesliste wedstrijd. Ook de supporters worden uitgescholden. Het publiek vermaakt zich uitstekend vandaag.

Maar je weet nooit. Niemand kan de uitslag voorspellen. Vanaf het moment dat de bal wordt ingeworpen, blijft de opwindings groot. De spelers leveren verwoed slag en de toeschouwers houden meer dan eens hun hart vast als de bal op het nippertje de ring mist. Dan krijsen de supporters zich schor en springen overeind, terwijl ze omhoog loeren langs de stampvolle tribunes met begerige ogen. En de rijke leden van het stadsbestuur zie je op zulke momenten bleek worden. Maar er wordt niet gescoord.

De zon daalt al achter de bruine heuvels als de speler met de blauwe band, turend door het opwaaiende stof tegen de rode gloed in, een duw in zijn rug krijgt, juist als hij naar de bal springt. Duwen mag, alles mag — de speler ziet voor de zoveelste maal de bal opstuiten en tijdens zijn val, draait hij en stoot zijn knie omhoog. ... Zelf ziet hij niets meer door al dat rode stof. Als een ooverdovend gebrul vanaf de tribunes op hem neerdaalt en de andere spelers hun handen voor hun gezicht slaan, kermend van teleurstelling, komt hij wat verbaasd overeind. De bal hangt in het net achter de ring! Wie heeft dat nou gedaan?

Dan ziet hij de tribunes leegstromen. Toeschouwers hebben zo'n haast om zich uit de voeten te maken dat ze elkaar ondersteboven lopen. En zijn supporters, de jongens met de blauwe hoofdbanden, zetten de achtervolging in. Dan begrijpt hij het. De andere supporters heffen een luid gejammer aan, nog luider dan dat van de uitgeputte spelers. Hun kans is voor jaren verkeken. Maar de speler met de blauwe band lacht en lacht tot de tranen over zijn stof-

fige wangen lopen. Gewonnen! Vóór de zon helemaal onder is, zal hij rijk zijn.

Hij heeft (per ongeluk, maar dat zal hij nooit toegeven, nooit, nooit!) de bal in het doel gestoten met zijn knie. Zijn supporters achtervolgen voor hem de vluchtende toeschouwers, die hun tartende overmoed nu wel zullen betreurden. Door de hele vallei schallen hun kreten. Zelden wordt er een doelpunt gescoord, maar als dat gebeurt, zo luiden de spelregels, dan mag de gelukkige speler de kleren en juwelen van de toeschouwers opeisen.

In jaren is dat niet gebeurd, vandaar dat het publiek zo rijk uitgedost naar het stadion is gekomen om de spelers en hun supporters de ogen uit te steken. Voor ze weer zo overmoedig worden, zullen er heel wat jaren voorbij gaan, dat weten de andere spelers en daarom jammeren ze. Maar luider stijgt het gejammer van het vluchtende publiek op, dat door velden en wegen achtervolgd wordt, tot in de kanalen van Skoaquik. Vele te trage en dikke burgers raken die avond hun sieraden kwijt. Pas als het signaal vanaf de toren het einde van de achtervolging gelast, durven de handelaars en boeren weer huiswaarts te keren. De supporters brengen de rijke buit naar de woning van hun favoriet, die de helft zelf mag houden en de rest verdeelt onder zijn aanhang. De andere spelers worden uitgenodigd deel te nemen aan het feest. Ze verschijnen met wat zure gezichten, maar de wijn helpt ze weldra over de teleurstelling heen. Dan trekken ze zingend en roepend door de straten om de burgers van Skoaquik de overwinning nog eens goed in te peperen. Een nacht van feest in de stad Skoaquik. Kanalen en straten vol drukte, een cirkel van muziek en licht in het hart van een groene ring, temidden van een uitgestrekte woestijn.

Tweeduizend jaar geleden, in de prehistorie van Amerika. Want dit is één dag uit het leven van de Hohokam, een volk dat eens de woestijn overwon met niets dan stenen en houten werktuigen en prestaties leverden op het gebied van kanaalbouw en irrigatie die uniek zijn in de geschiedenis van de wereld. Ze waren de eerste echte landbouwers temidden van primitieve Indianenvolken, die nog uitsluitend van jacht en wilde vruchten leefden, verscheidene eeuwen vóór Christus. Hohokam — hun Indiaanse naam zegt het al „Zij die verdwenen zijn.“ Verdwenen van de aarde zijn ze, de Hohokam en vergeten is hun cultuur. Ze kwamen vanuit het zuiden naar Arizona en bevoelden een woestijnvallei en leefden daar in vrede vijftienhonderd jaar van hun eigen oogst dank zij hun kundigheid en verdwenen nagenoeg spoorloos, waarschijnlijk verdreven door oorlogszuchtige stammen. Sinds kort zijn door archeologen sporen van hun vergeten cultuur ontdekt. Spaarzame vondsten. De rusteloze woestijnwind heeft in de loop van eeuwen zand over hun geniale irrigatie-systeem geveegd, zand over hun groene vallei en hun bestaan, en Skoaquik is sinds lang onder de aarde verdwenen. Als door een toevallige luchtfoto niet de oude waterlopen waren ontdekt, restanten van hun kanalen, dan zouden de archeologen nooit het bestaan van de Hohokam vermoed hebben.

Sensaties in de popwereld plegen als fakkels in de nacht te verschijnen. Plotseling is het beaftfirmament tot in alle uithoeken verlicht, maar het duurt meestal maar even. Fakkels branden hevig, maar snel. Dat kunnen we echter niet zeggen van het plotseling verschijnen van de Engelse formatie Humble Pie, die bestaat uit Steve Marriott, de oprichter van de Small Faces, Peter Frampton, voormalig leider van de Herd, Greg Ridley, de bassist van de Spooky Tooth en de niet zo bekende Jerry Shirley, ex-Apostolic Intervention.

Humble Pie werd opgebouwd op de puinhopen van diverse andere een vroeger dood gestorven topgroepen. Vooral het overlijden van de Small Faces kwam voor velen als een complete verrassing, want ondanks barstensvolle concertzalen in de gehele wereld, een aantal hitsingles en vier goed verkochte elpees heerste er ontevredenheid bij de Faces en wel in het bijzonder bij de kleine Steve Marriott. In 'Lazy Sunday' zong hij nog heel tevree 'Here we all are, sitting in a rainbow', maar dat was bezijden de waarheid, Marriott. 'We startten onze groep op hetzelfde moment als The Who, maar terwijl wij muzikaal minstens zo snel evolueerden als de combinatie van Townshend, die de zogenaamde progressieve pop bracht, bleef men ons als een teeny-

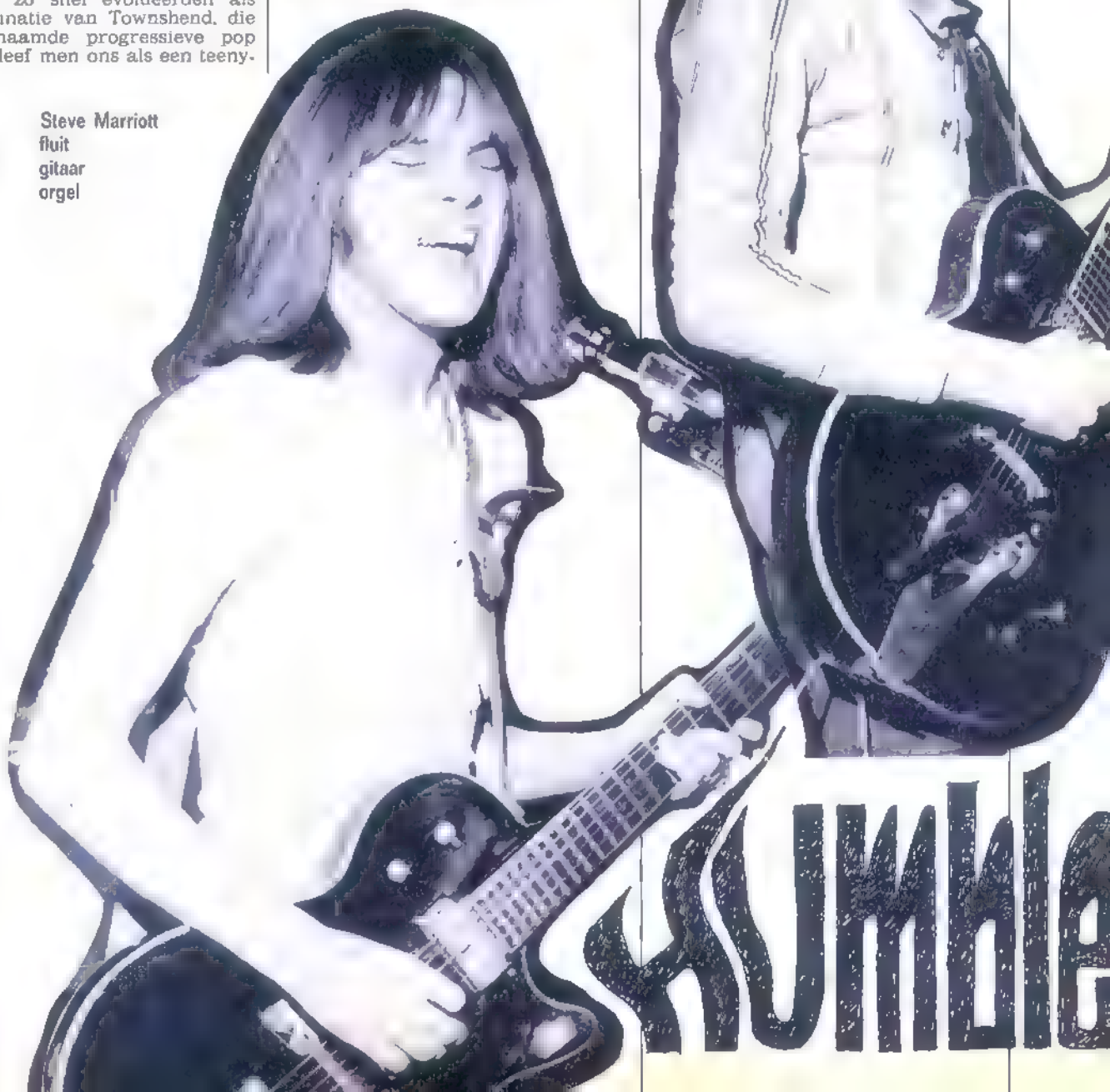
boppergroep beschouwen. Duizenden mensen verafgoodden ons, alles wat we deden was in hun ogen goed, ook al was het nog zo middelmatig. In het begin kon me dat weinig schelen, maar op de duur ging het me meters de keel uithangen. Ik wilde dat men me zag als componist en niet als tieneridool. Bovendien wist ik dat ik als sologitarist nog veel te leren had al beweerden de Faces steeds het tegendeel. Dat alles frustreerde me enorm. Toen ik op een gegeven moment Peter Frampton beluisterde, raakte ik erg onder de indruk van zijn gitaarspel en stelde voor dat hij me moest vervangen. De jongens gingen daarmee niet akkoord. Het gevolg was dat Peter en ik de Humble Pie (to eat humble pie = zoete broodjes bakken) in het leven riepen. Anderhalf jaar en drie elpees later is Marriott eindelijk een gelukkig man. Hij is de trotse bezitter van een door appelbomen omringd landhuis in Essex, waar vier honden, zes katten, vier eenden en twee geiten los rondlopen. De bevolking in deze streek die voornamelijk uit boeren bestaat, kijkt vreemd tegen Marriott aan. Maar het kan hem allemaal niets schelen. Hij heeft eindelijk zijn levensidealen een eigen groep en enige

materiele welvaart kunnen verwerven. Moeite gekost heeft het zeker, hoewel aanvankelijk alles op rolletjes leek te lopen.

De eerste single 'Natural born boogie', bijna een blauwdruk van het 'Get back' van de Beatles en als grap bedoeld, werd een grote hit. Daarnaast werden de twee uitgebrachte elpees 'As safe as yesterday' en 'Town and

Peter Frampton
gitaar
orgel

Steve Marriott
fluit
gitaar
orgel

Country' unaniem door de pers geprezen en ... redelijk verkocht. Begin 1970 keert echter het getij. Peter steekt zijn hand tussen de dichtvallende deur van zijn auto en de toernee door Scandinavië moet worden afgezegd. De vier komen daardoor in financiële moeilijkheden en wat erger is, raken hun platencontract kwijt wanneer hun maatschappij Immediate (bekend door de slogan: 'happy to be part of an industry of human happiness') failliet gaat. Maanden lang moeten ze clubs af verspreid door het hele land en ondervinden dezelfde ontberingen als zoveel onbekende groepen, die niet anders doen dan

elke dag weer in een andere stad optreden. Uiteindelijk breekt toch weer de zon door als de jongens een contract bij A & M Records tekenen. Er gaan de laatste tijd nog al eens bezorgde stemmen op over het wel en wee van de popmuziek. Veel beatliefhebbers volgen met argusogen de nieuwste ontwikkelingen in de pop en vrezen dat de popmuziek zich evenals de jazz door een sterke intellectuaalsering in het isolement zal storten. Nou, wat dat betreft hoeft je je over Humble Pie geen zorgen te maken. De vier spelen de pop, in dit geval een soort country-rock, in zijn puurste vorm. Vooral hun laatste langspeler, kortweg 'Humble Pie' genoemd, is ons zeer dierbaar. De hoes heeft op de voorkant een prachtige pentekening

van Beardsley en op de achterflap een middeleeuws schilderij van ene Burne-Jones, de binnenkant bevat een foto van de jongens op een hooizolder die karakteristiek is voor de sfeer op de plaat.

De schijf opent met LIVE WITH ME, een nummer dat op een jazzconcours niet zou misstaan. Het is zeer ritmisch en swingt als een trein. ONLY A ROACH is een country & western-werkstukje. Heel lief en ingehouden gezongen door Shirley, eigenlijk een typische Crosby, Stills, Nash & Youngcompositie. De EARTH AND WATER SONG van Peter Frampton is onzes inziens het beste stuk van de elpee. Rustig vocaal werk wat zo nu en dan aan Stevie Winwood herinnert, een prachtige doordachte tekst en een Frampton die zichzelf akoestisch ondersteunt. Bij het THEME FROM SKINT worden de vier begeleid door B.J. Cole die de steel- of twel zwijmelgitaar hanteert en zo voor een de paden op, de lanen in-sfeertje zorgt.

Kortom, Humble Pie is een plaat waar we met gloeiende wangen naar hebben zitten luisteren en die je zeker aan moet schaffen. Je zult er beslist geen spijt van krijgen. Heb je niet genoeg geld meer? Nou, dan kun je je nog altijd behelpen met de single 'Big black dog'. Maar die zul je inmiddels al wel bezitten.

Greg Ridley
basgitaar

Jerry Shirley
drums

Humble Pie

Tekst: Jan de Rooij
Foto's: Stuart Richman

ROB PALLAND

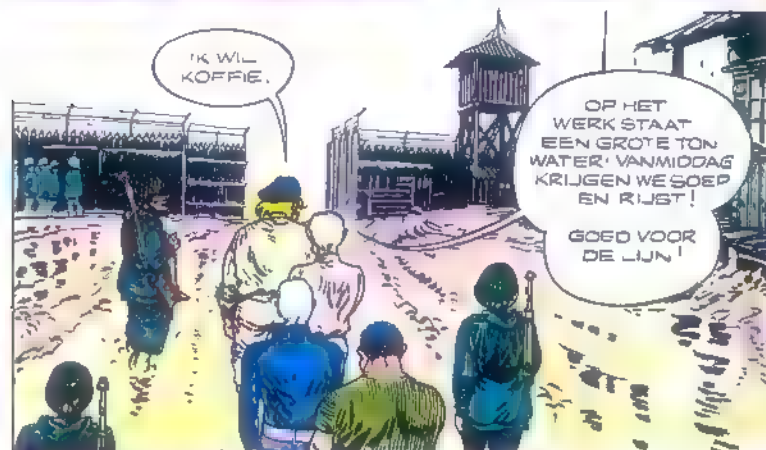
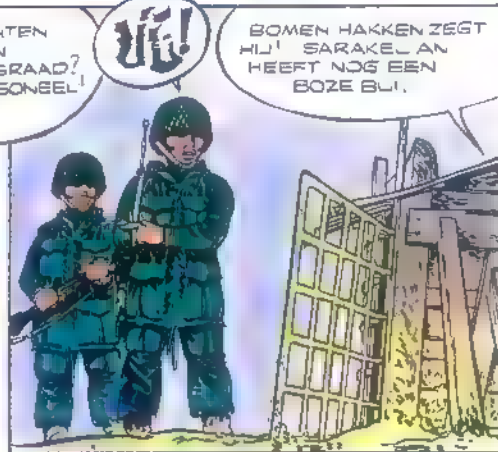
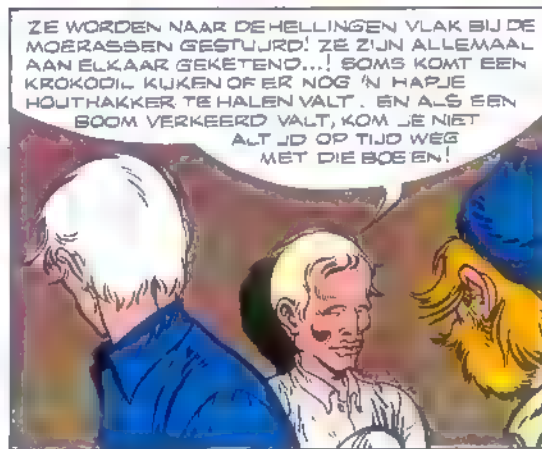
DOOR
HERMANN
EN
GREG

de

ALS DE DAG AANBREEKT, HOUTD EINOELIJK OOK DE REGEN OP... DE EERSTE FLETSE ZONNESTRALEN BESCHIJNEN DE HEL VAN SUONG-BAY...

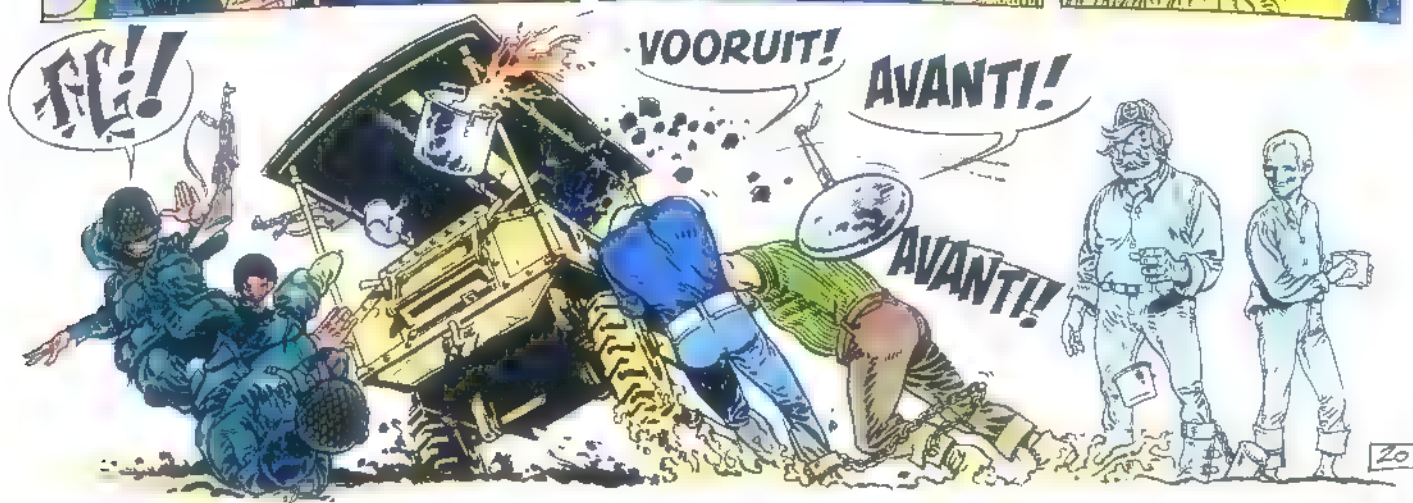
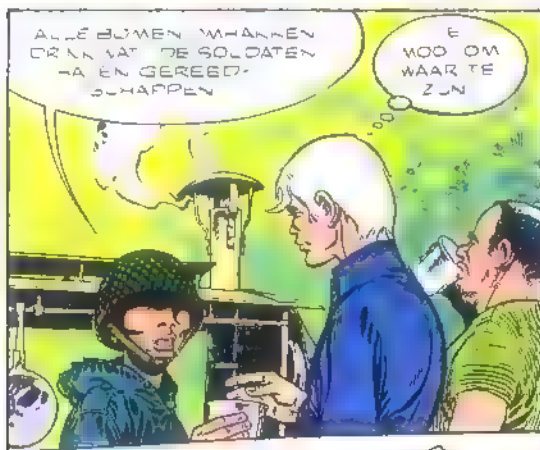
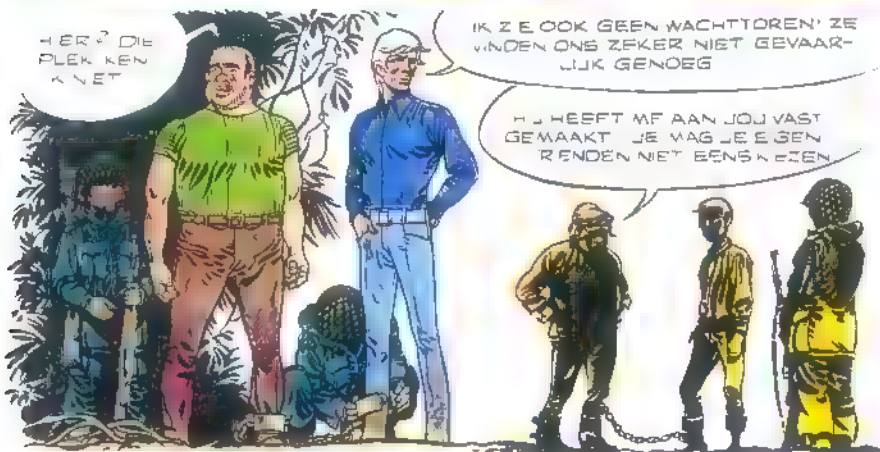
DE DWANGSARBEIDERS WERKEN IN DE ZAGERIJ AAN DE ZUIDKANT VAN HET KAMP! DE MOEILJKE GEVALLEN MOETEN MEESTAL BOMEN KAPPEN! EN DAT IS GEEN PRETJE!

hel van SUONG-BAY

Rob Pa land en Barney worden opgesloten in de gevangenis van Suong-Bay, waarover de sadistische Sarakelian de zweep zwaait.

ROB PALLAND

de

NOW MOE DAT
S SNEL GEREGELD

ZE ZIJN TOTAA
OVERDONDERT VELD
NEEM DE WAFENS
AF

NEE
MAKKER

ORZE SEFN
DEET E EGEN
W S K
ZAL

PAG OP
SEEN
GRAPLES

JU ZULT HELE
VAAL NND

DE SOLDATEN
HEBBEN ZICH
GEWOON AAN HUN
DROERS GEHOUDEN
GEEN ENKE E REDEN
ZE AF TE MAKEN
WE ONTSNAPPEN DAT
KAN OOK ZONDER
WOORDPART

GOFD ZU
JONGEN MEER
W MAAR
EN OF GROETEN
AAN
MA DOOR GUR
A ZAL
HEM EFN
KAARTJE
STUREN

ROB ER S
MAAR EFN WEG OM
TE ONTSNAPPEN
KOM MEE

MAAR
WAAR KOMT DE
ALFETER VANDAAN

LOPEN ALS E LIEVEN
E EF S EEN HOUD
KUNST, OM KERTE
ONTSNAPPEN
ZES.

JA HET GING NAT AL TE
GEWAKKE K WAAR DAAR
ZELLEN W HET LATER MEL
OER HEBBEN AL
BERET AESTER

PRMA ALLES ER OUFTE VOLGENS
PLAN DESOLUTATEN JOREN W N
BEVELEN KPLR S UT WANG HO
KAN TEYREZEN ZIJN

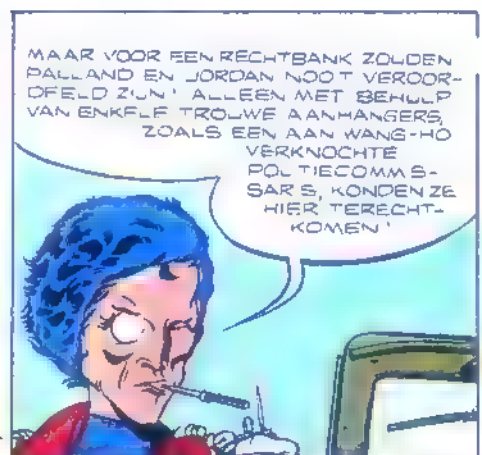

hel van SUONG-BAY

K BEGRIJP NIET MAJOR
WAAROM WANG HO WIL HEBBEN
DAT DEZE MANNEN ONTSNAPPEN!
TENSLOTTE WAR-EN ZE IN
SUONG-BAY VOLKOMEN NIET
MACHT!

INDERDAAD
CHEN, WANG HO NEEMT
SOMS ONBEGRIPELIJKE
BESLUTEN

MAAR VOOR EEN RECHTBANK ZOLDEN
PALLAND EN JORDAN NOOT VEROOR-
DELD ZIJN! ALLEEN MET BEHULP
VAN ENKELE TROUWE AANHANGERS,
ZOALS EEN AAN WANG-HO
VERKNOCHTE
POLITIECOMMISS-
SARIS, KONDEN ZE
HIER TERECHT-
KOMEN!

MAAR HELAAS ZIJN ER IN DIT LAND
OOK NOG INSTANTIES, WAAR GENE-
RAAL SATAN GEEN INVLOED KAN
DOEN. GELDEN DE SLECHTE VERBIN-
DINGEN DOOR DE REGEN DE LAATSTE
DAGEN, HEBBEN ONS IN DE KAART
GESPEELD, MAAR ALS JORDAN EN
PALLAND

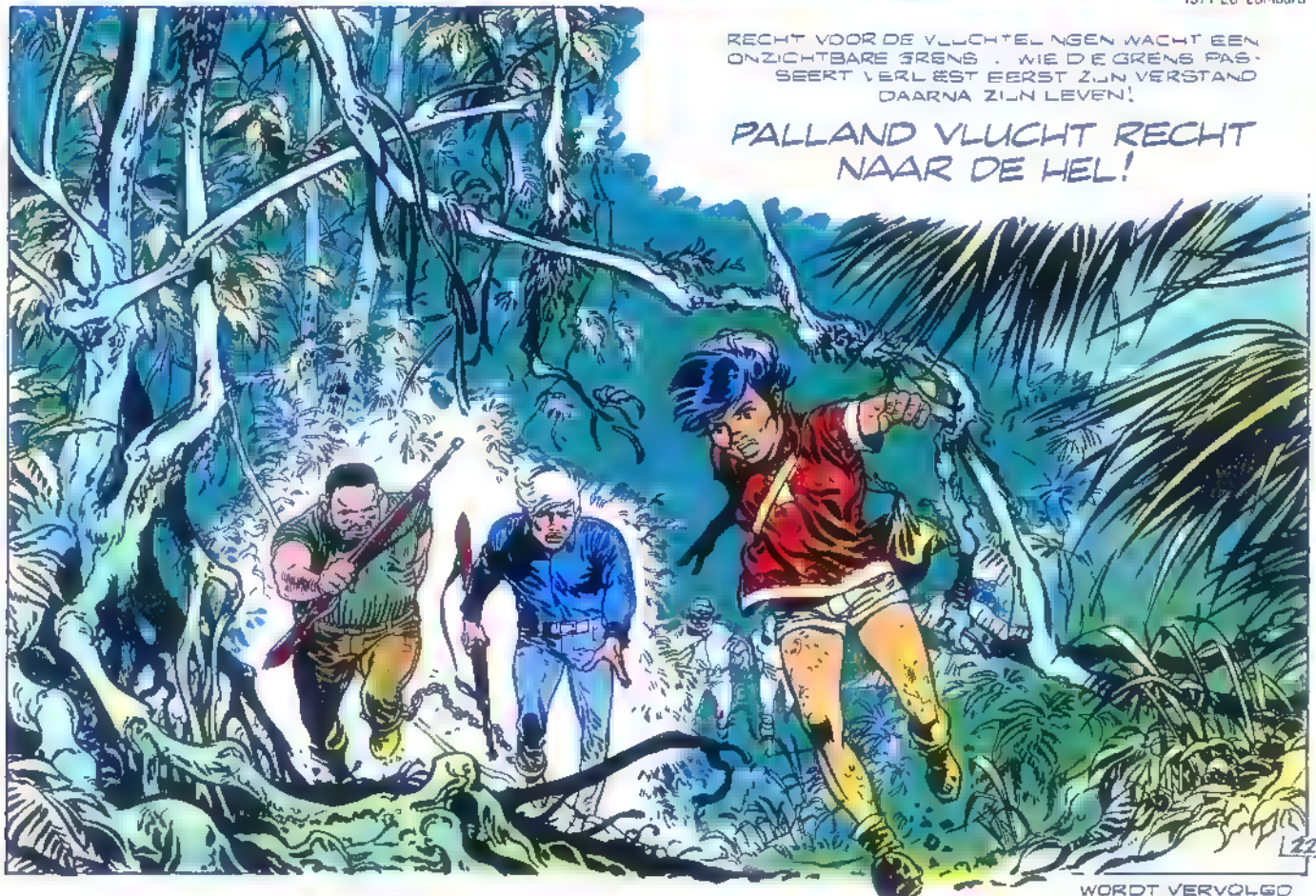

IN SUONG-BAY GEBLEVEN
WAREN MOESTEN WE ZE NA EEN
PAAR DAGEN MET DE NODIGE
VERONTSCHULDIGINGEN WEER
VRIJLATEN. MAAR DAT WISTEN ZE
NATUURLIJK NIET

DOOR ONZE HOUDENING HEBBEN WE ZE
HET VERLANGEN NAAR ONTSNAP-
PING ZELF ONGEGEVEN, EN ZE
KUNNEN MAAR LANGS EEN WEG
ONTSNAPPEN! ONZE HONDEN ZORGEN
ER WEL VOOR DAT ZE NIET VAN DIE
WEG AFDWALEN

1971 Ed Lombard

RECHT VOOR DE VLUCHTELINGEN WACHT EEN
ONZICHTBARE GRENS. WIE DE GRENS PAS-
SEERT VERLIEST EERST ZIJN VERSTAND
DAARNA ZIJN LEVEN!

**PALLAND VLUCHT RECHT
NAAR DE HEL!**

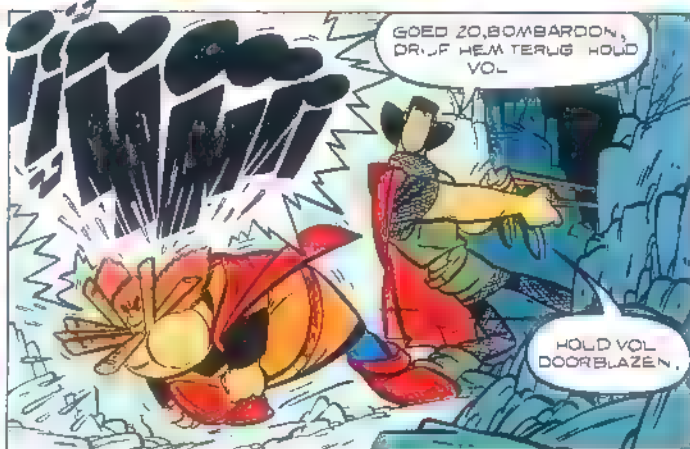
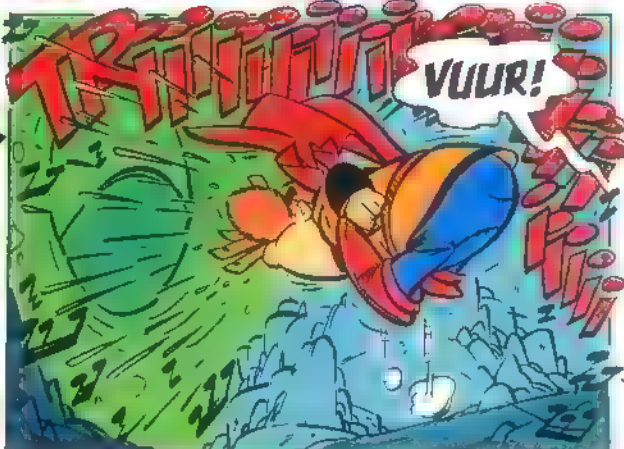
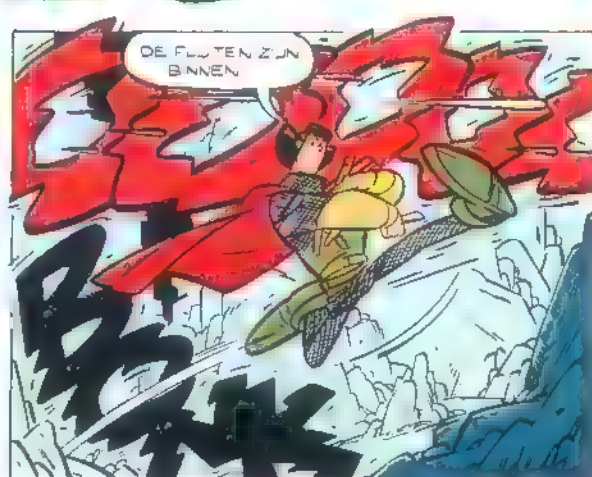
WORDT VERVOLGD

Roodhart

TEKENINGEN:
DICK
MATENA
TEKST:
L. HARTOG
VAN BANDA

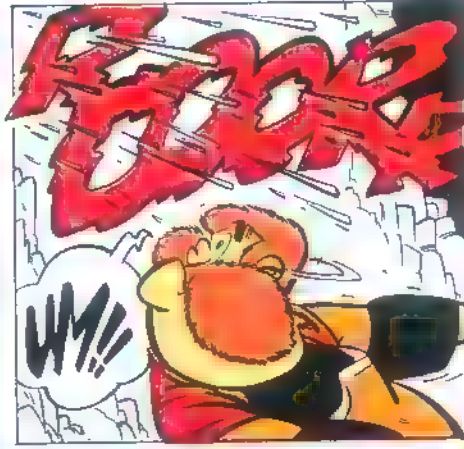
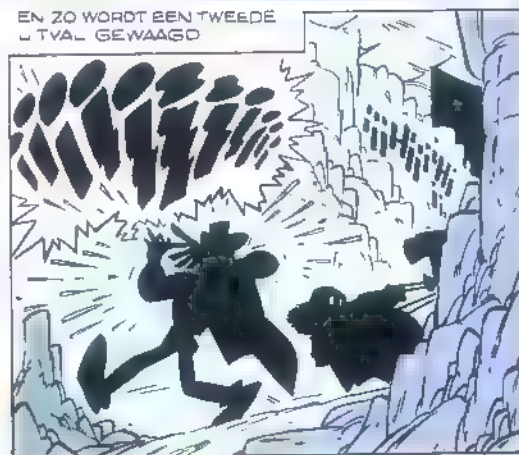
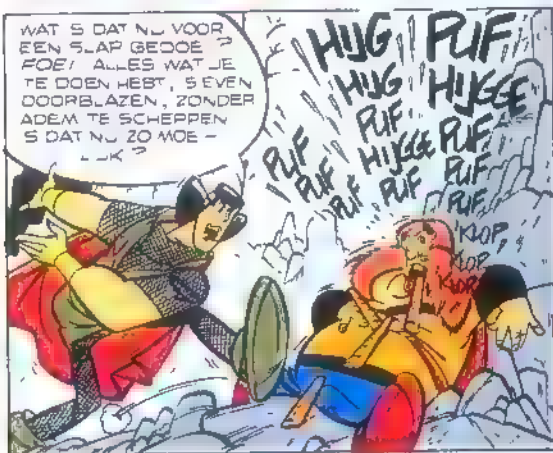
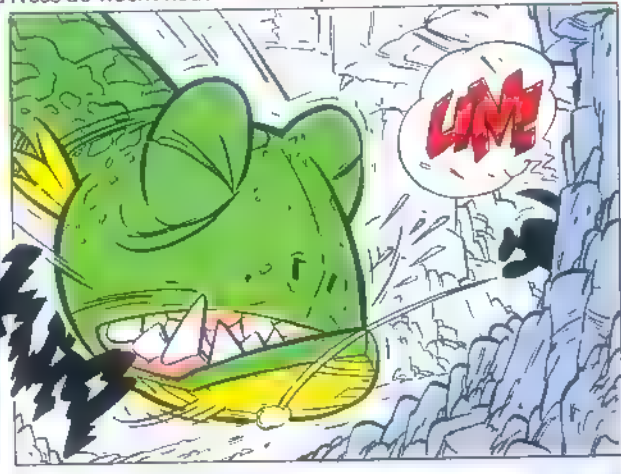
DE

STRIJD IN DE HOOGLANDEN

Roodhart en Bombardon zitten opgesloten in een grot waarbij het monster O d Ness de wacht houdt. Zal fluitspel uitkomst brengen?

WORDT VERVOLGD

BLUEBERRY

TEKS
GIRAU

TEKENINGEN: CHARLIE

DE LUITENANT EN Z'N GDS
"KOPERNEK" WOOLEY ZIJN
BEGONNEN AAN DE EINDE-
LOZE EN GEVAARLIJKE TOCHT
DIE HEN VAN FORT NAVAJO
ZAL VOEREN NAAR DE KOP
VAN DE SPOORLIJN VAN DE
UNION PACIFIC

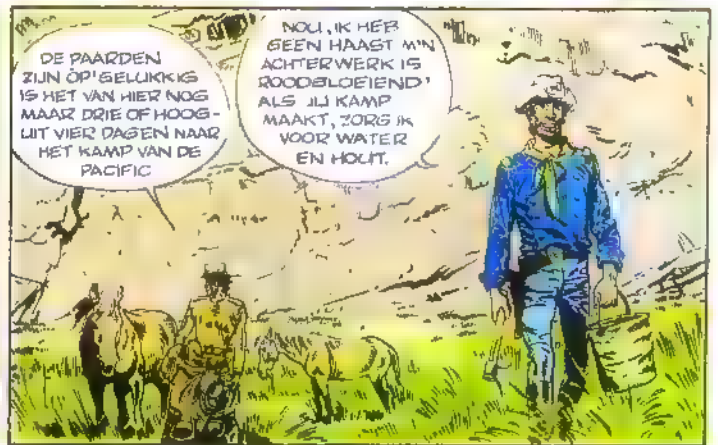
JU ZE ND MIJL DOOR DE
GLUE END HETE WILDER-
NIS VAN ARIZONA EN
NIEUW MEXICO DIE NOG DE
SPOREN TOONT VAN DE
INVALLEN VAN APACHEN
EN NAVAJO'S; DWARS DOOR
DE STEILE EN BESNEEUWDE
WOUDEN VAN HET ROTSGE-
BERGTE EN DOOR DE GROE-
NE VALLEIEN VAN COLO-
RADO

TWEE WEKEN LA-
TER, AAN 'T EIND
VAN 'E M D I A U

HE
KOPERNEK,
M'N PAARD
LEGT 'T AF!

OKAY
JONGS, WE
STOPPEN

DE PAARDEN
ZIJN OP 'GELUKKIG
IS HET VAN HIER NOG
MAAR DRIE OF HOOG-
UIT VIER DAGEN NAAR
HET KAMP VAN DE
PACIFIC

NOU, IK HEB
GEEN HAAST M'N
ACHTERWERK IS
ROOBLOEIEND,
ALS JIJ KAMP
MAAKT, ZORG IK
VOOR WATER
EN HOUT.

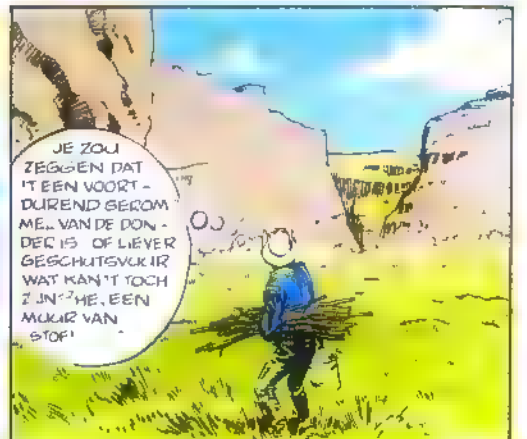
EEN HALF OOR
LATER

HOUT IS VER-
DUVELD ZELD-
ZAAM HIER! IK
MOET NU WEL
ZON TIEN MINU-
TEN VAN HET
KAMP AF ZIJN

!?!

PLOTSING
HOORT
BLUEBERRY
EEN DUF EN
AANTWELIEND
GELUID

JE ZOU
ZEGGEN DAT
'T EEN VOORT-
DUREND GEROM-
MEL VAN DE DON-
DEC IS OF LIEVER
GESCHUTSVUKIR
WAT KAN 'T TOCH
ZIJN? HE, EEN
MAKUR VAN
STOP!

LAAT ALLES LIGGEN EN IN
HET ZADEL! GNEEL! HET IS EEN
STAMPEDE VAN BIZONS!
DUIZENDEN EN DUIZENDEN
BEESTEN BINNEN
TWEDE MINUTEN ZIJN
ZE HIER!

VER-
VLOEKT!

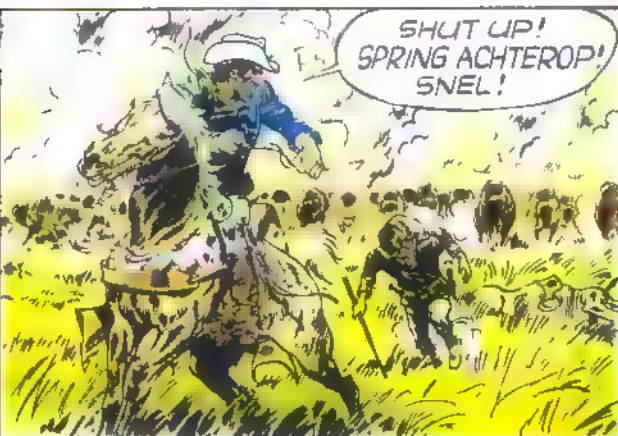
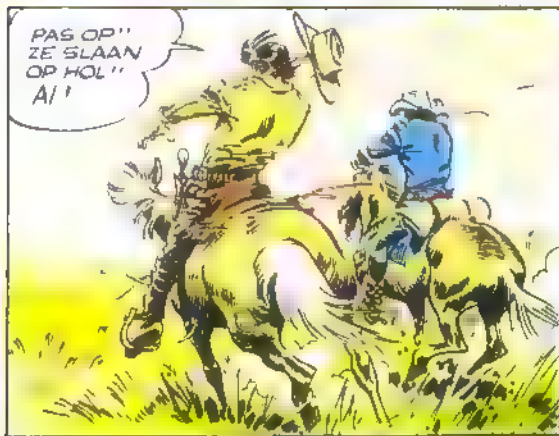
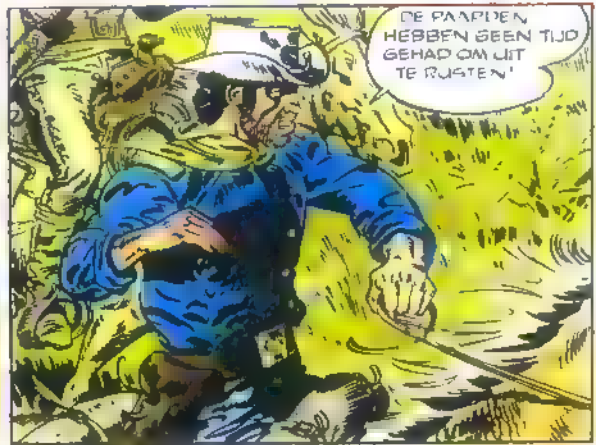
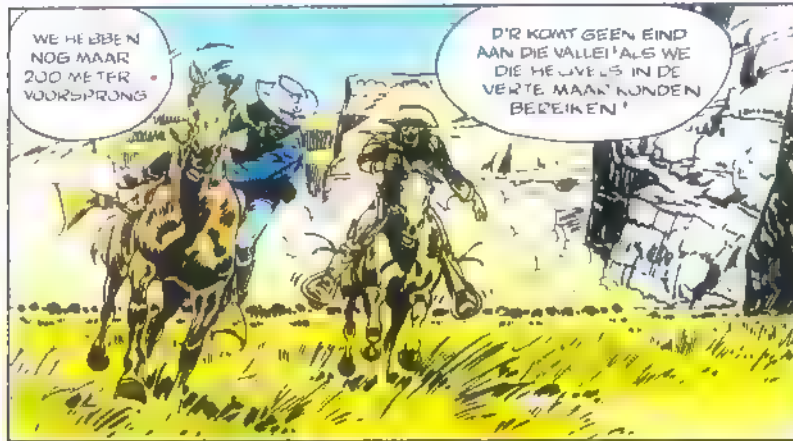
ZE BESLAAN DE HELE
BREEDTE VAN DE VALLEI.
WE ZITTEN ALS
RATTEN IN DE VAL!

VLUCHTEN!
DAT IS HET ENIGE
DAT WE KUNNEN
DOEN!

HET IJZEREN PAARD

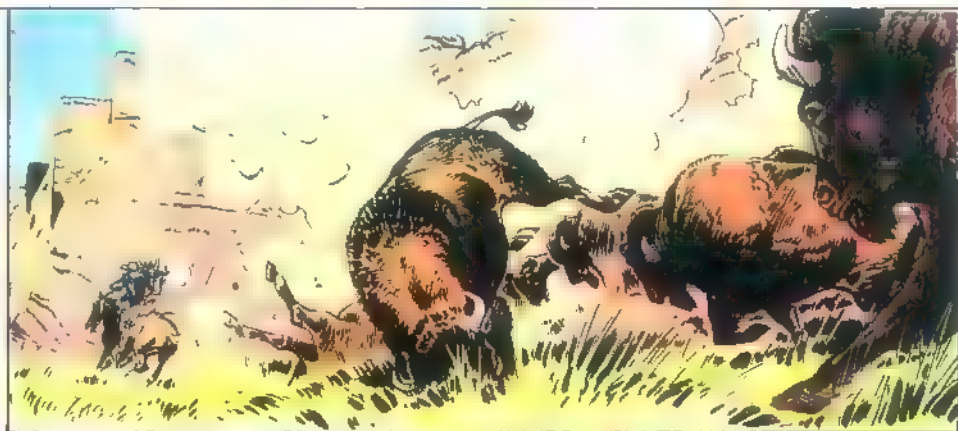
Generaal Dodge heeft Blueberry in dienst genomen van de Union Pacific. Kopernek is hem gaan halen in Fort Navajo

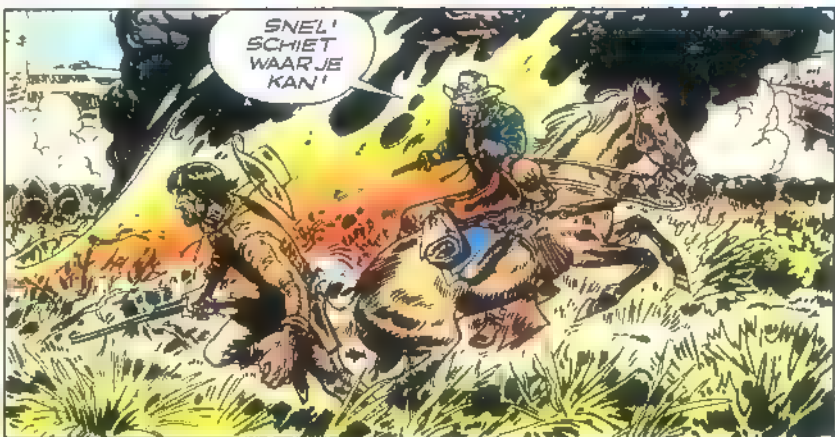
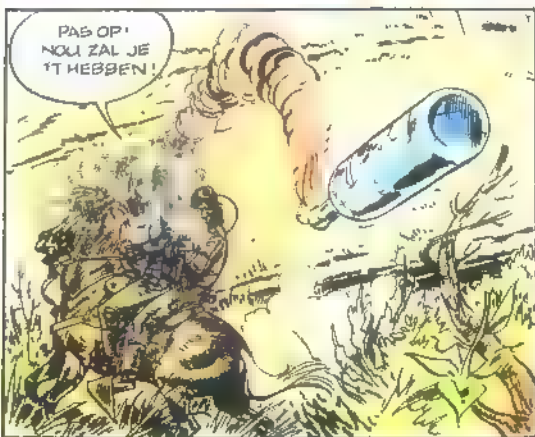
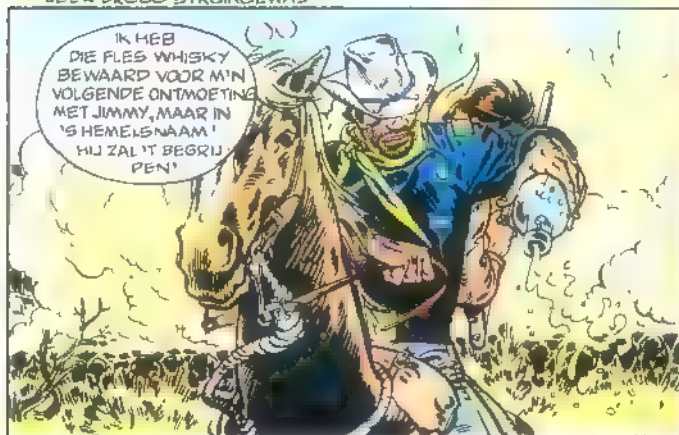

BLUEBERRY

TEKST: GIRAUD
TEKENINGEN: CHARLIER

(A) ZEER DROOG STRUIKGEWAS

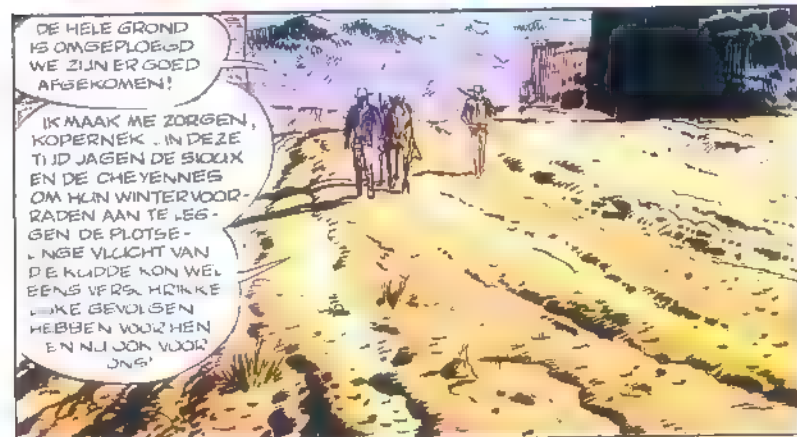

HET IJZEREN PAARD

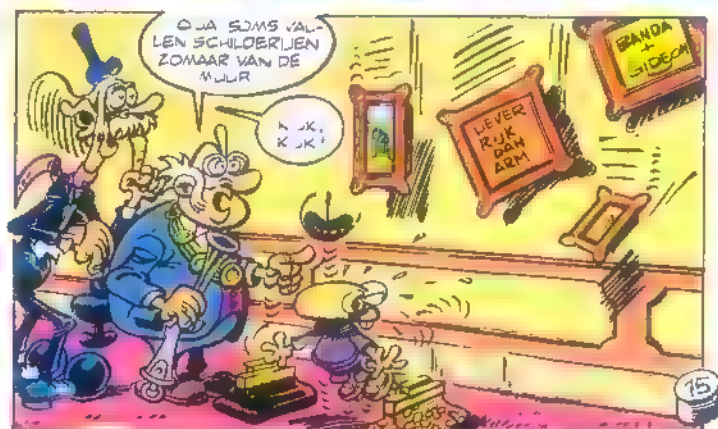
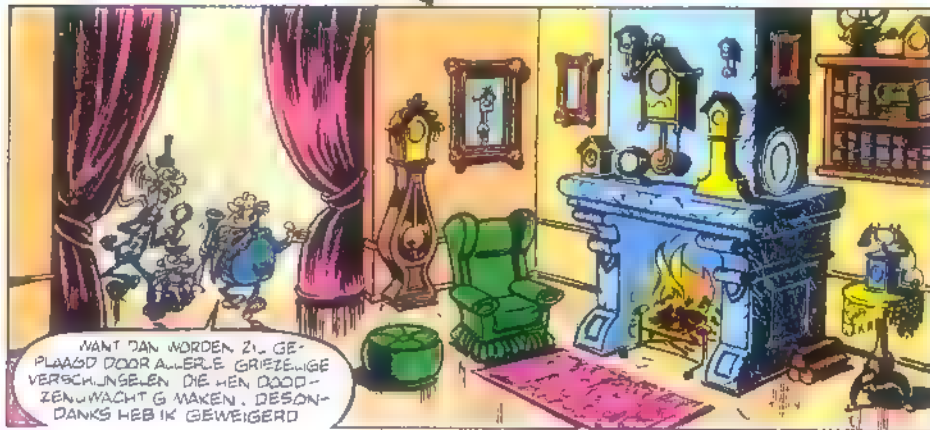
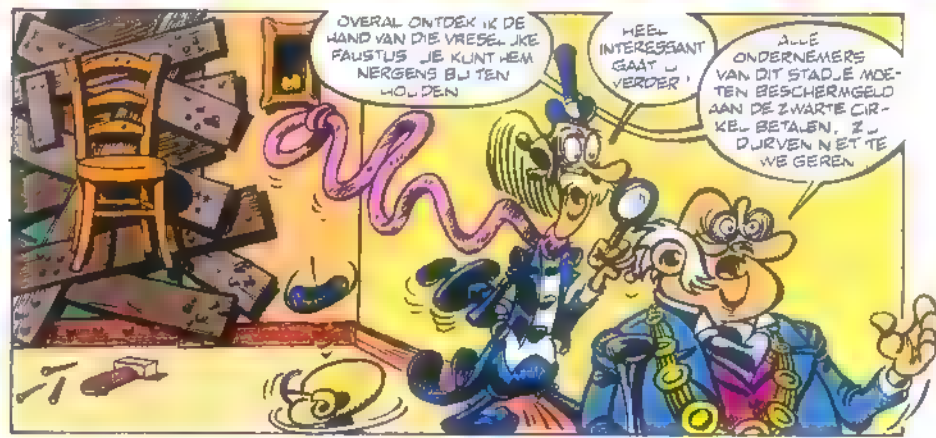
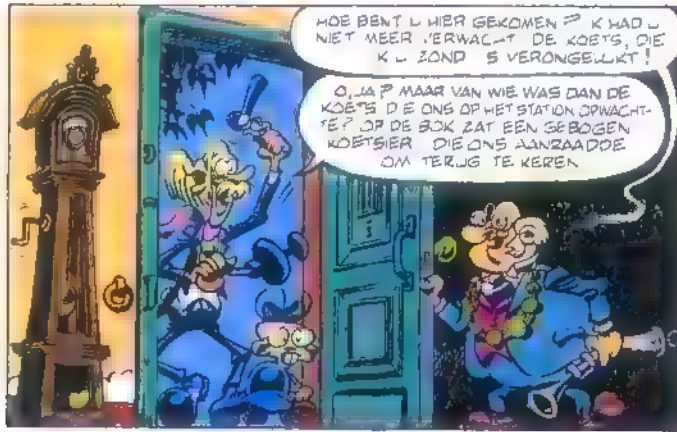
1971 Dargazur & A

WORDT VERVOLGD

AMBROSIOUS

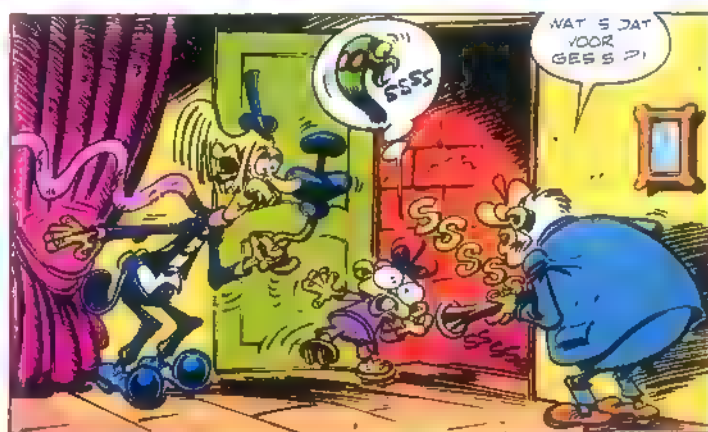
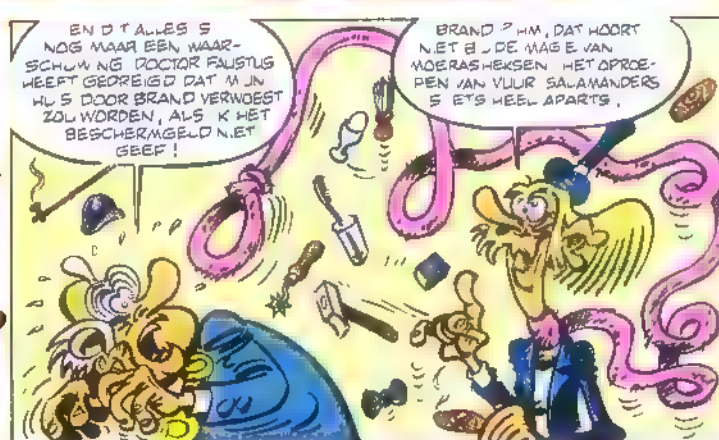
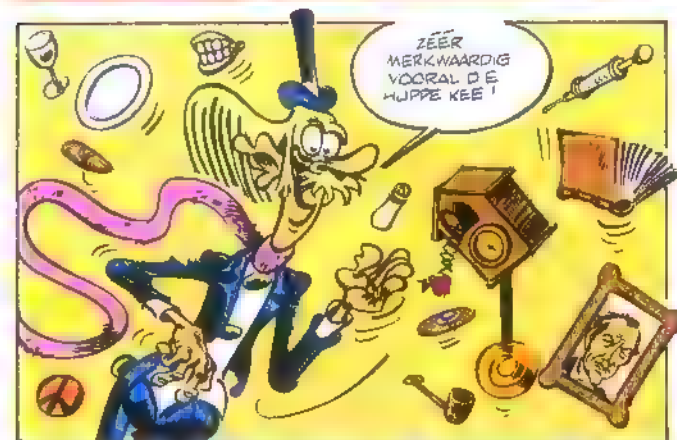
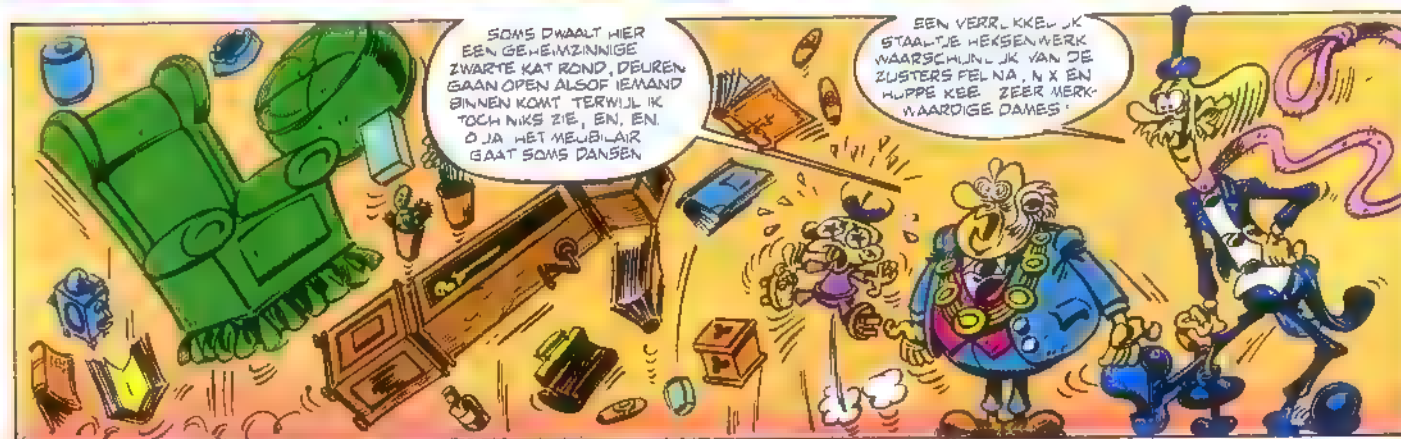
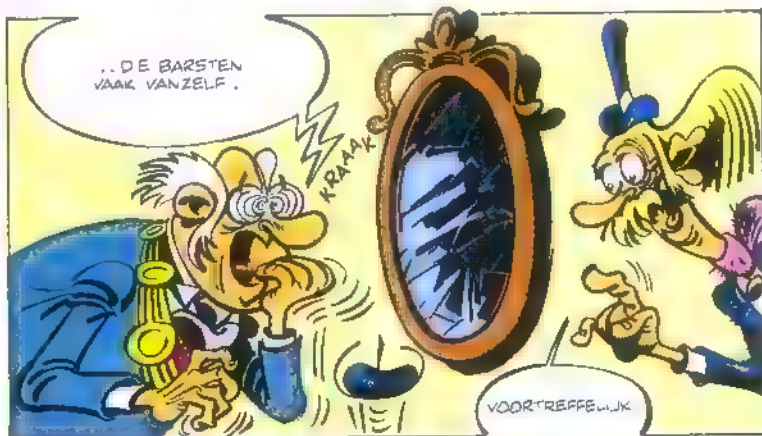

en de

HEKSEN

DOOR GIDEON
BRUGMAN
MET MEDEWERKING
VAN L. HARTOG
VAN BANDA

De burgemeester van Grimmoor roept de hulp van Professor Ambrosius in. Er gebeuren namelijk duistere dingen in zijn stadje.

pep team in de

PRUIKENTIJD

IK ZEI:
GA DIE PRUIK OP DAT
PRUIKENSTANDAARDJE
VERVEN, UILSKUIKEN!

JAWEL, HEER
SERGEANT!

DE DOUANE
ZAL ER WEL
WEER WAT TEGEN
HEBBEN...

KOM NOOIT
MEER AAN MIJN
PRUIMENBOOM,
JANTJIE!

JE HAD
DIE DINGEN
MOETEN LATEN
HANGEN!

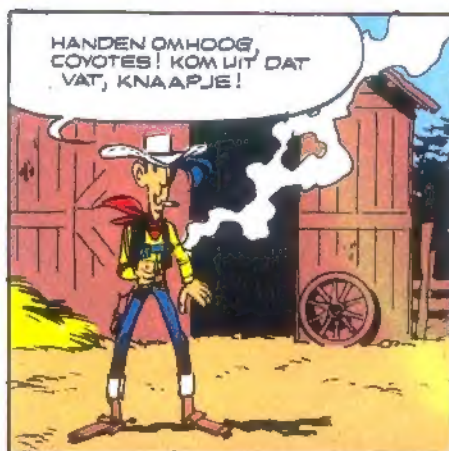
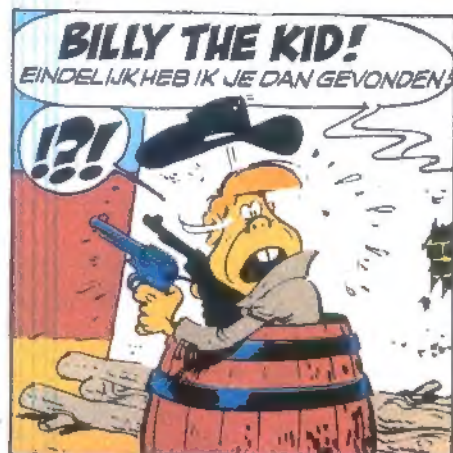
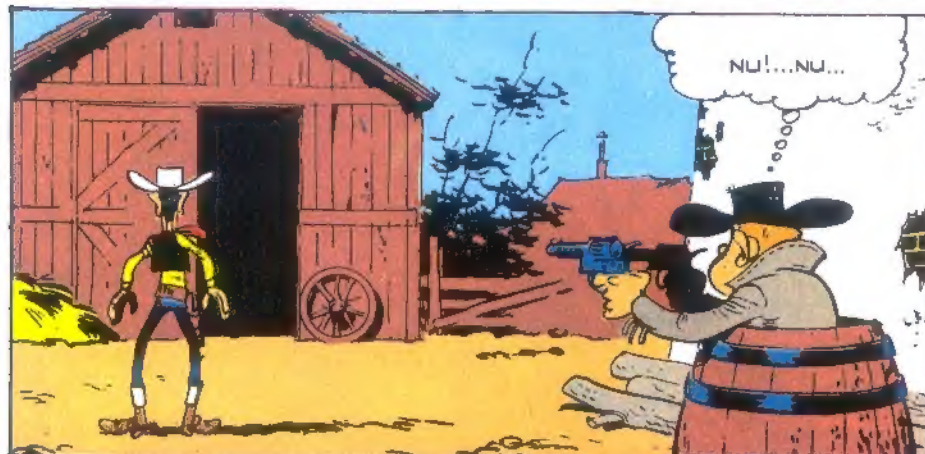
MAAR IK ZAG
DE PRUIMPUES HANGEN,
O, ALS EIENEN ZO GROOT...
EN SCHOON HET MIJ
VERDROOT...

TEKENING: HENK ALBERS
TEKST: JAN VAN GELDEREN
LETTERTEKENEN: RICHARD'S STUDIO

LUCKY LUKE

HET

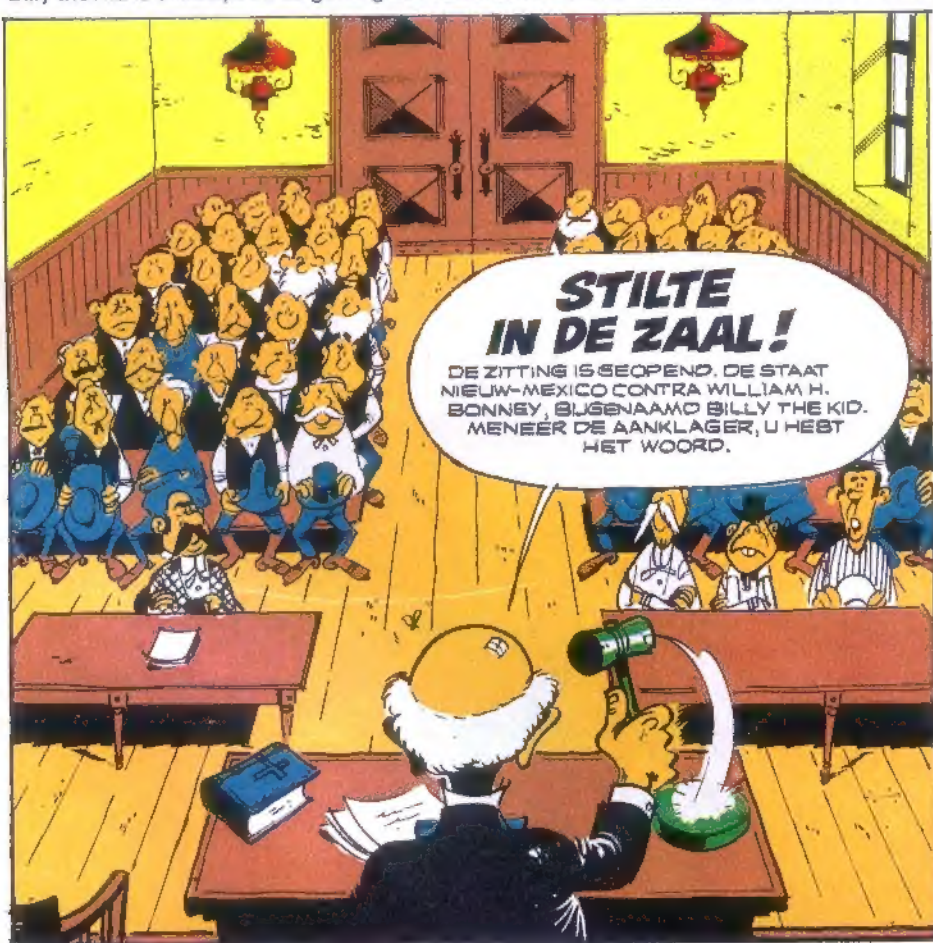

ESCORTE

TEKST: GOSCINNY
TEKENINGEN: MORRIS

Billy the Kid is ontsnapt uit de gevangenis van Bronco Pueblo; zowel Lucky Luke als Bert Malloy zijn naar hem op zoek...

VOORDAT BILLY THE KID IN EEN ANDERE STAAT EN VOOR ANDERE MISDRIJVEN TOT 1.247 JAAR GEVANGENISSTRAF VEROORDEELD WERD, IS HIJ EENS IN BRONCO PUEBLO GEWEEST. HIJ HEEFT ZIJN PAARD VOOR DE SALOON VASTGEBONDEN, OP EEN PLAATS WAAR HET VERBOODEN WAS...

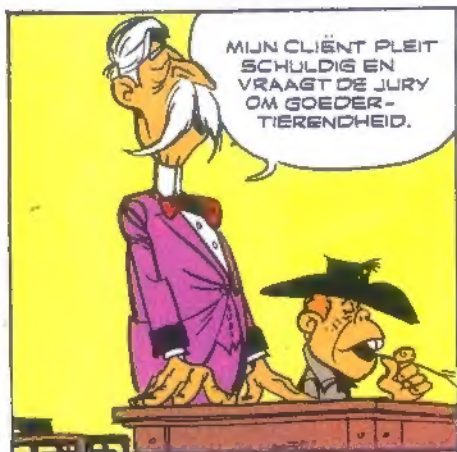

VERTEL ONS ALLES WAT U WEEFT, SHERIFF.

IK HEB BILLY OPDRACHT GEGEVEN ZIJN PAARD ERGENS ANDERS TE STALLEN... HIJ WEIGERDE TE GEHOORZAMEN MET DE WOORDEN: "IK BEN BILLY THE KID EN MIJN PAARD BLIJFT DAAR NET ZOLANG STAAN ALS IK WIL!"

© 1971 Real Presse

MIJN CLIËNT PLEIT SCHULDIG EN VRAAGT DE JURY OM GOEDERTIERENDHEID.

DE JURY HEEFT ALLE VRAGEN MET "JA" BEANTWOORD.

WILLIAM H. BONNEY, U WORDT VEROORDEELD TOT EEN BOETE VAN \$5.!

EN HEB IK DAARVOOR HONDERDEN KILOMETERS AFGELEGD?!

WET IS WET, MENEER LUCKY LUKE. EN DAT WEEFT U BETER DAN WIE OOK... DAT DE BESCHULDIGDE ZIJN BOETE BETALE; DAARNA STAAT HET HEM VRIJ TERUG TE KEREN NAAR DE GEVANGENIS OM ER ZIJN VERDOORDELING UIT TE ZITTEN. LAAT DIT EEN LESJE VOOR HEM ZIJN!

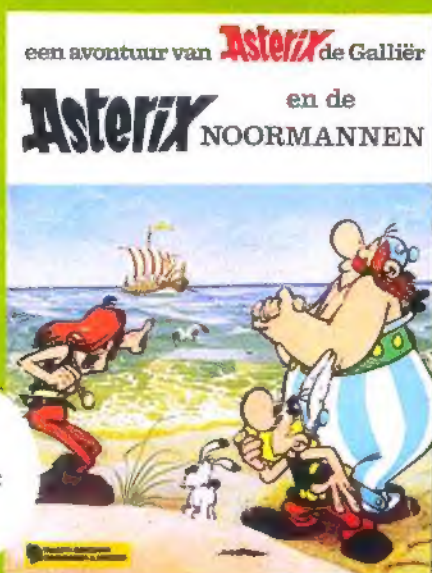
IK WIL DIE BOETE BEST BETALEN, MAAR IK HEB TOEVAL- LIG GEEN GELO OP ZAK... GEEF ME VIJF MINUTEN TIJD... DAN ZAL IK EVEN EEN BANK BEROVEN.

ruik hier de toverdrank die onoverwinnelijk maakt

juist!

Je ruikt niets! Dat klopt!
Want de Toverdrank die Onover-
winnelijk maakt heeft geen geur,
zo geheim is het recept.
Toch helpt 't. Lees dat maar in
dat nieuwe geweldige album van
ASTERIX EN DE NOORMANNEN
waarin Asterix, Obelix en al
die andere Ixen hun krachten meten met
de Vikingen. Asterix-fans (en wie is
dat niet?) direct bestellen!

Prijs:
2,45
Abonnees:
1,95

Zie je de wederverkoper niet, bestel dan per briefkaart
bij De Geïllustreerde Pers N.V., Postbus 497, Amsterdam.
Het boek wordt dan zo spoedig mogelijk bij je thuisbezorgd.

Verkrijgbaar bij de GP-wederverkoper
en in boek- en tijdschriftenhandel